

DIALOG

Kresťanský diskusný mesačník

IV. ročník ● 6/2011

ODDELENÍ – SPOLOČNE

Dialog mladých: Za dverami rodiny

POČÚVAJ

www.radio7.sk

rádio 7
rádio pre život

Satelitné a internetové vysielanie pre vás:

- spravodajstvo
- svedectvá zo života
- duchovné úvahy
- kresťanská hudba

Banská Bystrica 107,7 MHz

Počúvajte nás a podporte naše vysielanie

satelit Astra 3A

Mediálny partner Dialógu

O B S A H	
DISKUSNÉ FÓRUM	4
PRI ŠÁLKE S... Petrom Hrubom	6
KIERKEGAARD Eva Bechná	9
NÁBOŽENSTVÍ ZVANÉ EVOLUCE Josef Potoček	10
ODDELENÍ – SPOLOČNE	12
RUDOLF KNOBLOCH	20
WORKSHOP O KRESŤANSKEJ JEDNOTE Eva Guldanová	22
SPÚŠŤAČ Bohuslav Piatko	23
O HLASOVANÍ A VOĽBÁCH Ivan Markuš	25
O IMUNITE A KORUPCII Štefan Markuš	26
DIALÓG MLADÝCH Za dverami rodiny	27

Pri zborových objednávkach je odporúčaná predajná cena do 2,20 €, (podľa zborových dotácií) **Individuálne objednávky:** cena + poštovné
PRIVÍTAME VAŠU POMOC, KTORÚ MÔŽETE POSLAŤ NA ÚČET: 262 104 1859/1100, špecifický symbol 1011

Redakčná rada: Štefan Markuš (predseda), Tibor Máhrík, Bohuslav Piatko, Rastislav Šteško **Šéfredaktor:** Bohuslav Piatko,
bpiatko@internet.sk **Redakcia:** Ľuboslava Straková, Jozef Uhlík, Eva Bechná, Barbara Turčíková (Žilina),
Gabriel Gajdoš (webmajster), e-mail: gabriel.gajdos@cb.sk **Jazyková úprava:** Anna Matláková

Dizajn a grafické spracovanie: Martin Piatko **Adresa redakcie:** Dialóg, Živnostenská 2, 811 06 Bratislava, č. tel.: 02 207 11 468
e-mail: svatava@internet.sk, web: www.mediasvatava.sk **Vydavateľ:** Media Svatava, spol. s r.o. **Tlač:** Transmedic Slovakia, s.r.o.

Predná strana obálky: Foto: PETR ASSZONYI

Osamelosť a plnosť života

Keď sa moje kamarátky vydávali, nebolo mi všetko jedno. Samozrejme, tešila som sa z ich šťastia, zo vzťahov, do ktorých vstúpili a rodín, ktoré vytvorili. Ja som však bola stále sama. Bývala som s rodičmi a žiaden vzťah nebol ani vo výhľade. Pamätám sa na pocity, ktoré sa v tom období cyklicky striedali – panika (čo, ak ostanem celý život sama?), pocit piateho kolesa (na akciách s kamarátkou a jej partnerom), radosť zo slobody (môžem ísť, kam chcem, môžem robiť, čo chcem), smútok z osamelosti, prežívanie zmysluplnosti vzťahov s inými ľuďmi. Postupne a nebadane som však dospela k momentu, keď som si začala svoju nezávislosť užívať. Tešili ma ranné chvíle nad Bibliou, rozhovory s neveriacimi kolegami aj dlhé debaty s mojimi mladšími priateľkami o duchovných otázkach. V mojom vnútri rástlo presvedčenie, že aj ako slobodná žena môžem prežiť plný, hodnotný, zmysluplný život, ak Boh bude mojou silou. V tom čase som sa rozhodla kúpiť si starší rodinný dom blízko Bratislavy, kde som plánovala bývať spolu s dievčatami, ktoré hľadali zmysel a svoje miesto v živote. Mali sme vytvoriť komunitu, ktorá by bola otvorená hľadajúcim a kde by sme spoločne rástli v poznávaní Pána Boha a nášho osobného poslania.

Tieto odvážne a veľkolepé plány o nezávislom a zmysluplnom živote sa nenaplnili tak, ako som si ich plánovala. Do môjho života vstúpil Jozef, ktorý sa stal mojím manželom a začali sme hľadať spoločné poslanie. Veď jeho prvá otázka začínajúca náš vzťah aj bola: Čo je tvojím poslaním? A tá druhá: Myslíš, že by som v tom poslaní mal aj ja miesto? Vytvorili sme spolu rodinu, do ktorej sa postupne narodilo 5 detí a ony na niekoľko rokov určili náplň a smerovanie našich životov.

V našej spoločnosti v súčasnosti badáme trend single, keď ľudia dobrovoľne ostávajú sami, slobodní – singles a užívajú si život samostatne, nezávisle, bez záväzkov. Na jednej strane sú tí, ktorým sa nedarí naprieť ich snahe nájsť si blízkeho človeka, na druhej zasa tí, ktorí sa blízkosti obávajú a volia radšej nezávislosť. Boží úmysel od počiatku bol, aby človek žil v spoločenstve, v blízkosti druhej osoby, s človekom, ktorý je jeho doplnením. Veď akú prvú chybu našiel Boh na svojom stvorenstve? Nie je dobré, povedal. Nie je dobré človekovi byť samému. Urobím mu pomoc, ktorá mu bude rovnocenná. Život bez spoločenstva, bez vzťahov je prázdny. Môže byť zábavný, naplnený zážitkami, veselými príhodami, príjemnými chvíľkovými stretnutiami, ale bez hlbšieho záväzku, bez odovzdania sa tomuto vzťahu, je prázdny a chudobný. Vzťahy môžu byť problematické, napäté, môžu aj bolieť, ale len vďaka nim sa môžeme meniť, môžeme spoznať silu priateľstva, spriaznenosť duší, úľavu pri zdieľanom trápení, aj znásobenú radosť. Vzťahy a to, kým sa vďaka nim stávame, sú trvalou hodnotou.

Pán Ježiš o sebe povedal, že prišiel na to, aby priniesol hojnosť, plnosť. Aby sme mali život, a to v hojnej miere. Rozhodnutie je v našich rukách. Môžeme prežiť život osamelo, zatrpknuto, v ponosách a neustálej kritike, alebo si zvolíme prežiť ho v jeho blízkosti a nechať sa naplňovať jeho životom, jeho hojnosťou. Kľúčom je práve vzťah so živým Kristom, ten rozhoduje o kvalite života a nie môj stav, to, či som slobodná, vydatá, rozvedená alebo vdova.

Napriek tomu je pravdou, že aj v mojom živote sú chvíle, keď sa cítim osamelo. Osamelosť nesprevádza len tých, čo sú bez partnera, dobre ju poznajú aj mnohí ľudia žijúci v manželstve. Ak chceš byť šťastným, nežes sa, hovorí staré príslovie. Ožen sa len vtedy, keď chceš iného spraviť šťastným. Sú chvíle, keď nám nerozumie ani náš najbližší a sú situácie, keď sme opustení, osamelí aj vo vzťahu. Spôsobuje ich naša vina, naša vrodená sebeckosť a sebastrednosť, odhodlanie presadiť svoju vôľu za každú cenu. Zápasíme s ňou azda po celý život a ovocím tohto hľadania vlastného šťastia je trpká osamelosť. Do samoty nás dostáva však aj túžba človeka po večnom, absolútnom vzťahu, ktorý možno nájsť jedine v Božom náručí. Pred Pánom Bohom stojím sám, sám vstupujem aj do údolia tieňov smrti. Spolieham sa iba na jedného dobrého pastiera, ktorý sľúbil byť tam so mnou. V tejto osamelosti nachádzam Krista ako jediného ženícha svojej duše. Lepšie povedané, On nachádza mňa.

MILENA
UHLÍKOVÁ
(Autorka je zástupkyňou riaditeľa pre nepedagogické činnosti v Cirkevnej základnej škole Narnia)

NAPÍSAI STE NÁM

www.mediasvatava.sk

bpiatko@internet.sk

AD: ODLUKA CIRKVI OD ŠTÁTU (DIALÓG, 5/2011)

Štátocirkev

Otázka vzťahu cirkvi a štátu je komplikovaná aj v tom, že sa netýka len jej financovania. Štát tvoria občania, ktorí sú zároveň členmi cirkvi. V histórii sa vystriedali vari všetky modely vzťahov štátu a cirkvi, väčšinou išlo o prepojenie náboženstva a štátnej moci. Nakoniec aj v biblickom Izraeli to bola vláda náboženská, vybúvaná na pilieroch moci kňazskej, prorockej a kráľovskej. Právny poriadok tvorila *Tóra*, podľa ktorej sa organizoval život náboženský, občiansky a právny. Nerešpektovanie Mojžišových zákonov mohlo viesť až k trestu smrti.

V evanjeliách Ježiš predkladá novú koncepciu vzťahu medzi štátom a cirkvou. Na otázku platenia daní Ježiš odpovedal takto: *Dajte, čo je cisárovo, cisárovi, a čo Božie, Bohu.* Tým priniesol revolučnú myšlienku, ktorou oddelil náboženstvo od štátu. V biblickom Izraeli bolo nemysliteľné oddeliť náboženstvo od štátu. Ortodoxní Židia si nevedeli predstaviť takéto spravovanie krajiny, lebo spojiť sa s cisárom znamenalo odmietnuť zvrchovanú Božiu vládu. Z tohto dôvodu nemohli správne vyriešiť otázku platenia daní. Ježiš tak vytýčil novú cestu, ktorú s veľkou pravdepodobnosťou nikdy nedosiahneme. Dnes si žiaden politik nedovolí ignorovať vplyv cirkvi. Cirkvi a štát ešte nie sú oddelené. Po zamatovom prevrate nastala uvoľnenosť v občianskej spoločnosti. Revolúcia nepriniesla oddelenie od štátu, len uvoľnenie pomerov. Cirkvi sa domnievala, že nastanú časy expanzie a početného rastu. Veď kto by nepodľahol euforickému dojmu týchto dní, keď v Leviciach sa za jeden deň z chodníka predalo až tristo Biblií. Stav otvorenosti netrval dlho a sympatie občanov k utláčanej

cirkvi rýchlo vyprchali. Samovoľný prílev ľudí do cirkvi sa nekonal a dnes už vieme, že samotná sloboda nestačí.

Porevolučná kryštalizácia nastala aj na denominačnej scéne. Za dvadsať rokov slobody štát priznal štatút náboženskej spoločnosti Svedkom Jehovovým, Novoapostolskej cirkvi, Cirkvi Ježiša Krista Svätých a Bahájskemu spoločenstvu. Viac menej sú to všetko inkluzívne spoločenstvá, vydeľujúce sa z rodiny kresťanských cirkvi. Nemôžeme ich nazvať bratmi a sestrami, ich ekumenický potenciál je nulový. Nie je to pozitívna bilancia, ktorú vyprodukovala mladá demokracia.

Ďalším subjektom, ktorý sa usiloval o registráciu, sú Kresťanské spoločenstvá. O registráciu požiadali ešte podľa starého cirkevného zákona, podmienky splnili, ale štát im nevyhovel. Jeden z dôvodov zamietnutia registrácie bol stoh negatívnych posudkov a vyjadrení, aj z evanjelikálnych spoločenstiev. Proti zamietavému stanovisku sa obrátili na najvyšší súd, ktorý im dal za pravdu, avšak štát túto skutočnosť ignoruje. Doteraz vedú s ministerstvom spor.

Zarážajúce je, že sa takýto odpor nezdvihol proti nekresťanským spoločnostiam?

Za pozornosť stojí aj nový cirkevný zákon. Po novom je na registráciu potrebné predložiť dvadsaťtisíc notársky overených podpisov. Je to zvláštna požiadavka, ak si uvedomíme, že na založenie občianskeho združenia stačia dvaja ľudia. Je jasné, že za takýchto podmienok nemôže vzniknúť žiadna nová cirkev. Pritvrde požiadavky zákona by väčšina zo súčasných cirkvi nevedela naplniť. Registrovaní sme na základe staršieho zákona. Tomu sa hovorí totálne zablokovanie cirkevného života, ktorý sa nerozvíja, ale stagnuje. Tento stav nám môže

vyhovovať, ale nie je spravodlivý. Za dvadsať rokov demokracie sa podmienky pre cirkvi sťažili. Občianske sympatie po prevrate rýchlo vyprchali. Sužovaná cirkvi si začala uplatňovať reštitúcie, dovoľovala sa nárokov v spoločnosti. Nevedela pomôcť občanom zvládnuť transformáciu spoločnosti, niekedy ani dať nádej. Postupne strácala sympatie občanov a priestor sa začal zužovať. Spoločnosť si nemohla dovoliť preferovať jednu cirkvi a tak obmedzila pôsobenie vo verejných organizáciách všetkým. Na školách nemožno pôsobiť a v zariadeniach ako sú nemocnice a domovy dôchodcov majú prevahu väčšinové cirkvi. Reakciou na tento zužujúci sa priestor bolo zakladanie vlastných cirkevných zariadení. Kto mohol, založil školy, charity a diakonie.

Ak si myslíme, že zriadenie týchto inštitúcií automaticky znamená šírenie evanjelia, odpoveď je – neznamená. Kresťanská škola, diakonia, či charita sú v celku podobné inštitúcie, ako kresťanská firma. Ešte som nepočul svedectvo, aby cez kresťanský podnik niekto uveril. Kresťan podnikateľ má asi vyššie štandardy správania sa, ale spojenie s. r. o-čky a kresťana automaticky neznamená službu evanjelia. Podobne aj spojenie cirkvi a školy automaticky neznamená zvestovanie slova, ani spojenie cirkvi a diakonie automaticky neznamená službu slova. Potvrdzujú to aj skúsenosti z Nemecka, kde majú výborné sociálne programy, kresťanské školy a charity, ale prázdne kostoly. Nie sme proti týmto aktivitám, len milší by mi bol jeden obrátený ako tristo predaných Biblií.

Rozhodujúca je teda služba evanjelia, nie počet cirkvi, či kresťanských zariadení. V podstate sa bojíme vzniku nových spoločenstiev, vnímame ich ako konkurenciu, obávame sa presunov. U nás

nie je zvykom mať na jednej ulici päť rôznych zborov, ako je to vo vyspelých demokraciách. Preto nám tvrdosť cirkevného zákona vyhovuje a je náplastou zdanlivého bezpečia. Ale je to falošný pocit bezpečia, lebo neplatí rovnica, že čím menej zborov, tým lepšie pre nás. Možno to platí v podnikaní, ale nie u Boha. Pán Boh sa neriadi výlučnosťou. Kto zadržuje požehnanie, nebude požehnaný. Skôr opak je pravdou, čím nás je menej, tým sme ťažšie vnímaní. Pretože jeden zbor nie je schopný zmeniť verejnú mienku v meste. Pre svoju malosť sme v mestách, mestečkách a zvlášť na dedinách často sektársky vnímaní. Doposiaľ sa žiadnej evanjelíkálnej cirkvi nepodarilo zvrátiť tento stav a pravdepodobne sa ani nepodariť. Komu vlastne vyhovuje takýto stav!?

Gabriel Gajdoš (Žiar n. Hronom)

AD: OTVORENÉ DVERE DO VZŤAHOV (DIALÓG 3/2011)

Vážení a milí, aj keď s oneskorením reagujem na Dialóg 3/2011. Na strane 17 v závere besedy s mladými sa B. Piatko pýta na reálnu vieru po

spoločenských zmenách po roku 1989. Vraj my starší sa tvárime, že sme spoločenské zmeny po roku 1989 zvládli. On má pocit, že to nie je celkom pravda, že je toho na nás priveľa, len si to nepriznáme, a tak strácame svoju autenticitosť... Pýtam sa: Vedeli by sme poniektorí predsa len hovoriť o tom, že v čom sme nezvládli spoločenské zmeny? V čom ich bolo potrebné zvládnuť? V čom sme ich zvládli čiastočne a v čom sme ich nezvládli vôbec? Alebo: Poukázať na niektoré príkladné duše, ktoré to zvládli? (Pán Srholec a ďalší.) Už v roku 1986, keď som bol pri mori v kresťanskom kempe, sa mi nepozdávala atmosféra, ktorá prišla aj na Slovensko, ak bude mať cirkev väčšiu slobodu. Nezvládnu to mnohí kresťania, ale nájdu si nato ospravedlnenie.

Postreh šéfredaktora B. Piatka ako aj čiastočné priznanie, ma inšpiruje k téme do niektorého ďalšieho Dialógu, alebo aj seriálu priznávaní na tému: *V čom sme nezvládli spoločenské zmeny po roku 1989?! Konkrétne ako JEDNOTLIVEC, RODINA, ZBOR.*

Jožef Guťan, Banská Bystrica

NEDEĽA CANTATE V BARDEJOVE

Je veľa nedeľ, z ktorých si málo, alebo nič nepamätám. Uplynú bez toho, aby zanechali stopu, napriek tomu, že nie sú rovnaké. *Nedeľu Cantate* si však veľmi dobre zapamätám minimálne z troch dôvodov.

Náš kazateľ sa vrátil z konferencie v Bratislave taký nabudený spevom piesní zo spevníčka, ktorý pripravila Spevníková pracovná skupina, že dokonca počas jednej dohry spieval sám bez spevákov. Pri príprave tejto nedele moji milí speváci nespievali pieseň *Knieža mieru* unisono, ale z klavírneho sprievodu dokázali spontánne vytvoriť štvorhlas. Mne však táto nedeľa veľmi pripomenula ďalšiu pamätnú – z konca februára, keď sme mohli v našom zbore privítať brata Ewalda Danela a pod jeho vedením zaspievať, podľa mňa, pieseň storočia *Veľký Boh* a tiež pieseň *Keď budem musieť z domu vyjsť* známu aj ako *Abrahám*. Veľmi sa chcem poďakovať (nielen za seba) za oživenie a nadšenie pre spievanie, ktoré tieto nedele priniesli.

Marta Kamenská (Bardejov)

POĎAKOVANIE

Betánia Kalinovo, n. o. – Opatrovateľské a ošetrovateľské centrum ďakuje manželke, deťom a vydavateľovi knihy Vladimír Betina (Enrico Banti) za dar – výtlačok z predaja tejto publikácie, ako to sľúbili v jej tiráži.

Kniha bola a ešte stále je obohatením pre všetkých, ktorí našli, alebo ešte hľadajú zmysel života. Poznávame z nej autorovo zaujatie osobou Pána Ježiša Krista. Jeho vyznanie: „Aj ja som smel uveriť v ukrižovaného a vzkrieseného Krista ako Pána a Spasiteľa“, bolo pevné za každých okolností v jeho živote.

Spomíname si, že aj v čase, keď sa už prejavovala jeho nemoc, bolo počuť každé ráno na Novom Svete (chalupárska osada), ako s manželkou spievajú piesne na Božiu oslavu a tak nabádali aj druhých obyvateľov, aby sa pripojili: „Zvestovať chcem vernosť Božiu, Jeho večné spasenie!“ (KS č. 18)

Ďakujeme za vydanie publikácie i za nemalý finančný dar z jej predaja.

Slavoj Laco, riaditeľ

PRI ŠÁLKE S...

PETROM HRUBOM

sa rozprávala BARBARA TURČÍKOVÁ

*Tá secesná vila priťahovala môj pohľad vždy, keď som išla okolo alebo s nejakým zdravotným problémom k lekárovi. Nie je ani priveľká, ani primalá, má krásne vyvážené proporcie a obklopuje ju pomerne veľká záhrada. Spleť osud vily akoby sa prelínal s často zamotanými dejinami našej spoločnosti. Až ostatných desať-dvanásť rokov slúžia jej priestory zmysluplným a potrebným aktivitám. Sídli v nej Tréningové centrum Kompas, s ktorého riaditeľom **Petrom Hrubom**, sme sa rozprávali o jeho ceste k Bohu, o misijnej práci s mládežou aj o tom, že dnešná mládež si hľadá cestu k Bohu i naplneniu praktických ambícií zložitejšie, ako to bolo kedysi.*

Kristovo volanie bolo silnejšie...

Mohol by si sa čitateľom predstaviť? Aká bola tvoja cesta k Bohu?

Som z rodiny, ktorá chodila do kostola pravidelne, raz za rok, na Vianoce. Otec je nepraktizujúci katolík. Mama uverila na jednej zo sporadických návštev evanjelických bohoslužieb a už zopár desaťročí je aktívnou členkou cirkvi CASD. Ja som sa v časoch svojich stredoškolských štúdií prikláňal k ateistickému svetonázoru. No najmä kvôli záujmu o hudbu som začal navštevovať mládežnícke stretnutia kresťanov v neďalekej dedine pri našom meste. Ich odlišný životný postoj mi imponoval. Zásobovali ma zaujímavou kresťanskou literatúrou, ktorú očividne niekto prepašoval spoza hraníc a vnútorne som rozpoznal, že Boh existuje a Ježiš má čo ponúknuť aj mne, nielen starým babkám. Kristovo volanie mi zaznelo v duši počas stredoškolských štúdií na stretnutí evanjelickej mládeže na Lazoch pod Makytou, počas zdieľania sa jedného českého brata z apoštolskej cirkvi. Snažil som sa odoláť výzve vyznať hriech a vydať sa Kristovi. Ale Kristovo volanie bolo silnejšie, než ja sám. Kľakol som pred stvoriteľom sveta, vyznal som svoju potrebu záchranu a On zmenil môj život. Vložili

mi do rúk Písmo s príkazom: „Čítaj z neho denne!“ A môj život sa od vtedy uberať novým smerom.

Kedy a prečo si sa rozhodol pre prácu s mládežou?

S mládežou pracujem od svojich 17 rokov, keď som bol ešte vo fáze hľadania Pána Boha. Vtedy sme spolu s dvomi bratmi, ani poriadne netušiac, čo vlastne robíme (bol som čerstvý kresťan a o mládežníckej práci som takmer nič nevedel), zakladali mládež v Púchove. Obdobie vysokoškolského štúdia bolo pre mňa časom intenzívneho duchovného rastu. Povolanie stať sa misionárom pre vysokoškolákov som získal o viac ako desaťročie neskôr. Bolo to vo Varšave na konferencii IFES, v roku 1994. Tu som počul volanie v zmysle: „To, čo robíš teraz, môže robiť kde-ko, vzdaj sa povolania manažéra, poď a slúž mi v misii.“ O rok neskôr som už mal novú prácu – v misii VBH (Vysokoškolské Biblické Hnutie).

Si „otcom“ mnohých cenných nápadov, aktivít a programov, ktoré presahujú hranice Žiliny i Slovenska. Kto ti pri ich realizácii pomáha?

Nemám pocit, že som otcom mnohých cenných nápadov. Osobne

sa nepovažujem za mimoriadne kreatívneho človeka. V TCK spolupracujem s ďalšími dvanástimi kolegami, kde si veľmi ceníme tímovú prácu. A Pán Boh sa k nej priznáva. Ďalším nezanedbateľným stimulom a inšpiráciou k službe sú pravidelné štvordňové stretnutia (konajú sa trikrát ročne) s kolegami z podobných organizácií ako je TCK, ktorí sú z jedenástich krajín bývalého východného bloku (Josiah Venture Council). A rovnako mi pomáha čítanie správnych kníh.

Mnohé tvoje aktivity sú mi známe, veď sa stretávame v jednom zbore. Predsa však nepoznáme veľkú časť tvojej práce a určite ani čitateľa Dialógu. Skús nám porozprávať o tom, čo je tvojom srdcu najbližšie.

Predpokladám, že čitateľa poznajú dlhoročne fungujúce projekty, ako je Konferencia pre pracovníkov s mládežou (KPM), projekt Dávka online – materiály pre pracovníkov s mládežou (www.davkaonline.sk), KEYC – evanjelizačné English tábory pre stredoškolákov, Škola pre pracovníkov s mládežou (ŠPM), Tréningové víkendy pre mládežnícke tímy (TVT) atď. Ja sám mám však veľmi rád zmenu a spoločnosť ľudí,

ktorí potrebujú počuť evanjelium. Tento rok pracujeme na nových projektoch, ktoré môjmu srdcu ponúkajú oboje. Sú to napríklad televízny projekt EXIT 316 spolu s nadväzujúcou prácou s hľadáčimi študentmi z necirkevného prostredia v tzv. EXIT TURBO skupinkách a projekt FUSION –

dom spojenia pokorného charakteru silnej osobnosti s kvalitnou teológiou a veľkým intelektom. Na škole pôsobilo veľa kvalitných učiteľov, takže poznámky z ich prednášok sú stále bohatým zdrojom informácií pre moju súčasnú službu. Pobyt na Filipínach znamenal skôr inšpiráciu v oblasti mojej

niečo čo je pútavé a, navyše, dostávam za to plat! Už som sa vzdal myšlienky zachrániť celý svet, ale nie myšlienky na Božie prebúdzania v mojom živote, v rodine a aj v našom malom národe. Ak sa tohto prebudenia dožijú moje deti, alebo aspoň ich deti, budem šťastný. Pri spomaľovaní svojho

Všetky generácie sú rovnaké v tom, že sú otvorené evanjeliu, ak máme správny kľúč.

rock-pop-drama-art súbory pre tinedžerov. Súčasná doba je veľmi dynamická, čo celkom vyhovuje môjmu naturelu, lebo neustále prináša nové výzvy, v ktorých je skúšaná naša viera. O týchto projektoch a o službe TCK sa môžete dozvedieť viac vo výročnej správe TCK na www.tckompas.sk.

Študoval a pracoval si aj v zahraničí, zúčastnil si na napríklad misijného pobytu na Filipínach. Čomu si sa tu priučil?

Štúdium na Inštitúte Súčasného kresťanstva v Londýne bolo pre mňa veľkou školou. Uncle John, ako sme volali známeho teológa Johna Scotta, je krásnym príkla-

dobnej evanjelizácie, ale bol aj dobrým stimulom k vďačnosti za mnohé výdobytky pohodlia, ktoré v našej krajine máme.

Dlhé roky pracuješ s mládežou, organizuješ a vedieš vzdelávanie pracovníkov s mládežou, tréningy vedúcich skupín a venuješ sa aj vysokoškolačkom. Stíhaš?

Nuž, som vo veku, keď by som už mal vedieť spomaliť život a venovať sa viac veciam dôležitým, než len naliehavým. Učím sa to a občas mám pocit, že sa mi to aj darí. Akonáhle to však vyslovím, hneď sa to akosi obracia proti mne... Na druhej strane, nadchýňa ma to, že môžem robiť niečo zmysluplné,

života čoraz viac snívam o cirkvi, ktorá je krásna a bez poškvrny, ako aj o tom, čo znamená pre mňa o takejto cirkvi nielen snívať, ale ju aj žiť.

Za tie roky, ktoré si až doteraz venoval mládeži, si dôkladne spoznal niekoľko generácií mladých ľudí, študentov.

Lišia sa dnešní mládežníci od tých spred desiatich-pätnástich rokov? V čom sú dnešné deti a mládež iné?

Lišia aj nelišia. Tí skôr narodení boli citlivejší na faktické poznanie. Dobré, logické a hlboké vysvetlenia (apologetika) boli veľmi podstatné pri ich rozhodovaní sa, ►

akou cestou sa vydajú. Súčasná generácia je ochotnejšia uveriť duchovnému svetu, nech už je akýkoľvek. Je oveľa citlivejšia na duchovný zážitok a holé fakty pre ňu nie sú také kľúčové. Generácie sú rovnaké v tom, že sú otvorené evanjeliu, ak máme správny kľúč. Verím, že univerzálnym kľúčom ostáva pôsobenie Svätého Ducha cez osobný záujem veriaceho človeka o človeka hľadajúceho.

Cieľom a zmyslom vašej práce je viesť a získavať mladých k životu s Bohom a k službe. Dá sa naplniť táto idea? Sú mládežníci ochotní obetovať voľný čas, námahu a peniaze v tejto službe? Zmyslom existencie Tréningového centra Kompas je životom inšpirovať a trénovať mládežníckych vedúcich, pomáhať im pri výchove ďalšej generácie nasledovníkov Krista v ich miestnom zbore. K tomu určite patrí aj evanjelizácia

že mládež (aj kresťanská) je menej ochotná, uprednostňuje svoje osobné záujmy, štúdium a budúcu kariéru pred službou...

Myslím si, že mladí ľudia to majú dnes veľmi ťažké. V minulosti bolo o nás vo svete práce, v škole aj v zbore „postarané“. Pestovali sme priemernosť, vytŕčať sa neoplácalo. Dnes, naopak, svet žičí iba úspešným ľuďom a je pochopiteľné, že mladí ľudia začali viac premýšľať o tom, kde budú pracovať, bývať... Ekonomická situácia, životná realita a aj rodičia ich tlačia k stále vyššiemu výkonu, a to nie je veľmi príjemné. Nemyslím si, že by sme sa my, starší, správali v podobnej situácii odlišne. Naším problémom je skôr to, že sme sa nenaučili povzbudzovať ich, veriť a pomáhať im v ich živote. Zato v negatívnej kritike sme majstrami... Ak sa ešte dá, treba sa zadávať do vlastných radov. Myslím si, že kresťan by mal svojou prácou

Je to tak, život funguje podľa: „Aká matka, taká Katka...“. Ak kritizujeme naše deti, kritizujeme predovšetkým sami seba. Učenický model funguje. Piate evanjelium našich životov, ktoré čítajú ľudia okolo nás, no najmä tí najbližší, je do veľkej miery výpoveďou o našom vlastnom chodení s Kristom.

Čo je pre vás, pracovníkov Tréningového centra Kompas, v súčasnosti najväčšou výzvou?

Je to októbrové spustenie televízno-internetového programu pre mládež Exit 316 (televízny seriál zameraný na vyvolanie diskusie o základných kresťanských hodnotách). Ešte stále zápasíme o jeho akceptáciu u vedenia evanjelickej cirkvi (ECAV). Tento televízny magazín adaptujeme z češtiny na slovenské podmienky. Nakrúcame rozhovory na ulici, robíme interview so slovenskými VIP, pripravujeme mentorské príhovory s osobnosťami z prostredia rôznych cirkví, atď. Je to veľké množstvo práce. Prosím, modlite sa, aby prinieslo ovocie v podobe zdieľania evanjelia na pravidelných stretnutiach kresťanov so svojimi neveriacimi kamarátmi.

cia, no tá je len časťou toho, prečo existujeme. Mám pocit, že Pán Boh sa k našej službe priznáva, ale lepšie by bolo spýtať sa tých, ktorým slúžime. Napríklad ľudí z deviatich zborov, s ktorými spoločne organizujeme evanjelizačné letné tábory, účastníkov KPM, absolventov našej školy (ŠPM), neveriacich študentov zo škôl, v ktorých sme boli s Exit TOUR... Cítim sa veľmi poctený tým, že môžeme pracovať s toľkými mladými ľuďmi zo Slovenska. Je to výnimočná Božia milosť, ktorá tu nebude večne.

Pýtam sa na to aj preto, lebo veľmi často počúvam ponosy starších (aj kresťanov) na to,

a postojmi predčiť ostatných a nie pracovať na polovičný plyn (či už v zamestnaní alebo aj v cirkvi) s tým, že však to tak či tak „zhorí“...

Možno vyslovím trochu „kacírsku“ myšlienku: som presvedčená, že mládež a jej ochota, viera a láska prejavovaná Bohu a ostatným ľuďom, sú našou vizitkou. My, rodičia, učitelia, starší členovia zborov sme ich bezprostrednými príkladmi, učia sa nielen z našich rečí, ale najmä z našich skutkov a praktických riešení bežných problémov. A ten obraz, ktorý sa nám zrkadlí v ich životoch je občas poriadne krivý...

A celkom na záver: ako to funguje u vás doma? Mnohým aktivistám sa venuje spolu s manželkou, máte doma dve tínedžerky... Dokázali ste udržať rovnováhu služby a rodinného spolužitia? Mnohým sa to nedarí...

Rovnováha je veľmi krehká, s bážňou a modlitbami vzhliadame k Pánu Bohu, aby naše deti vytrvali na Jeho cestách tak, aby ich chceli ich vlastné deti vo viere nasledovať. Ak prehráme boj o ich životy, zlyháme v tom, čo je najväčšie a zároveň najbližšie. Ešte nedávno bolo naše spolunažívanie veľmi intenzívne. Dospievajúce deti však už majú svoj vlastný program a preto trávenie času s nimi musí byť z našej strany oveľa premyslenejšie, cielené a lepšie organizované. Trávime zmysluplný čas počas nášho tzv. family time, (čas pre rodinu) keď sa snažíme robiť spolu niečo zábavné, zmysluplné i poučné. Patrí sem aj Božie slovo a pravidelné spoločné modlitby. ■

VÝZVA KIERKEGAARD

EVA BECHNÁ

Foto: ĽUBO BECHNÝ

„K dúfaniu patrí mladosť, k rozpomínaniu patrí mladosť, ale chcieť opakovanie, k tomu patrí odvaha.“

Touto myšlienkou dánskeho filozofa a teológa 19. storočia Sorena Kierkegaarda otvoril vo štvrtok 9. júna na pôde žilinskej Nadácie POLIS Tibor Máhrík slávnostný akt uvedenia do života knihy „Kierkegaard ako výzva k súčasnému svetu“. Narážal tým na skutočnosť, že je to druhá publikácia, ktorá vychádza po slovensky v rámci kanadsko-slovenskej edície *Acta Kierkegaardiana*. Pozoruhodné dielo prináša na Slovensko myšlienkový svet 26 autorov zo 16 krajín, v ktorom čitateľ nahliadne do intelektuálneho zápasu o porozumenie myšlienok filozofa vo vzťahu k rôznym kultúrnym a historickým kontextom a tiež ich reflexii v súčasnej filozofii, etike, teológii a literatúre. Hlavným editorom je opäť docent Roman Králik z Univerzity Konštantína filozofa v Nitre, veľký nadšenec pre Kierkegaarda, ktorému sa už od r. 2007 darí do tohto projektu úspešne zapájať svetové odborné špičky.

Kierkegaard provokatívne tvrdil, že „subjektivita je pravda“. Nechcel tým povedať, že by pravda bola relatívna, ale aby sa k nej človek postavil úprimným srdcom. Nie je jedno, či ju uchopí s vášňou a zaniatením, čo ho povedie k činom a rozhodnutiam, alebo ju iba nezainteresovane prijme ako „objektívnu“ skutočnosť. Uprednostňoval zaniatené konanie pred nezainteresovanou reflexiou, teda aktívny život v pravde pred ľahostajným poznaním pravdy. Ako si sám raz v mladosti poznamenal do denníka: „ide o to, nájsť

pravdu, ktorá je pravdou pre mňa, nájsť ideu, pre ktorú by som bol ochotný žiť a umrieť...“ Tieto východiská potom rozšíril nielen na kritiku spoločnosti, médií a masovej kultúry, ale predovšetkým na povrchnosť a formálnosť vtedajšieho kresťanstva.

Aktuálnosť jeho odkazu, naliehavosť angažovanosti a túžba po čestnosti sú dnes rovnako aktuálne ako pred vyše 100 rokmi. Našu spoločnosť nakazili zmutované vírusy z Kierkegaardovskej doby, horšie ako súčasná hrozba ekoly. Preto nie náhodou sa slávnostný akt opäť udial v spolupráci s Nadáciou Polis, ktorá sa stala miestom, kde sa nebojácne dáva priestor pre otvorené a odvážne diskusie a kde žiadna téma spoločenského ani politického života nie je tabu. Medzi pozvanými hosťami vystúpil poslanec mestského zastupiteľstva architekt Dušan Maňák, človek, ktorý počas svojho 20-ročného pôsobenia v komunálnej politike nestratil tvár a vždy sa usiloval o transparentnosť. Významným podporovateľom celého projektu je dánske veľvyslanectvo na Slovensku, menom ktorého sa prihovril pán Steen Bonde Rakoczy Pedersen.

Úprimne vyjadril svoju vďačnosť a neskrýval nadšenie z toho, že aj na malom Slovensku má jeho rodák takých skvelých propagátorov. Svoje posolstvo predniesli aj zástupcovia akademickej obce, dekan FF UKF prof. Dr. Bernard Garaj CSc. a vedúci Katedry všeobecnej a aplikovanej etiky prof. Dr. Cyril Diatka, CSc. Slávnosti sa zúčastnili aj zástupcovia tretieho sektoru, duchovní ako aj zástupcovia bankovej a podnikateľskej sféry. Slávnostnú atmosféru podujatia dofarbilo hudobné vystúpenie violončelistu Jozefa Luptáka. ■

NÁBOŽENSTVÍ ZVANÉ EVOLUCE

JOSEF POTOČEK

(Autor vyštudoval VŠCHT v Praze. Pracoval vo výskume (Ústav polymérov SAV Bratislava, mikroelektronika v Hradci Králové). Po novembri 1989 pôsobil vo verejnej správe (1990 starosta Hradce Králové, námestník primátora za KDU-ČSL). Dnes dôchodca. S manželkou Milenou majú syna Blahoslava. Problematikou evolučnej teórie sa zaoberá dlhodobo. Je členom Cirkve bratrské, autor publikácie *Stvoření či evoluce* (1992), články a prednášky na toto téma.)

„Nic v biologii nedává smysl, ovšem kromě světla evoluce.“
genetik Theodosius Dobzansky, 1973

Švýcarský biolog Gottfried Schatz, opakovaně navrhovaný na Nobelovu cenu za spoluobjevení mitochondriální DNA, se nedávno k otázce původu živého světa vyjádřil takto: „Darwin eliminoval představu božského plánu, který vede život tak, aby se vyvíjel k lepšímu. Nahradil Boha slepou náhodou.“ S takovým pohledem – při vši účtě k tak významné vědecké autoritě – nemůže křesťan souhlasit, a to nejenom z biblických důvodů. Důvody pro odmítnutí vyplývají i z posouzení věci z hlediska historie a filozofie vědy.

Myšlenkové úsilí o pochopení záhady života popisuje v širokém historickém kontextu Emanuel Rádl ve svých *Dějínách biologických teorií novověku*, které se po sto letech dočkaly nedávno nového vydání. Na tomto poli spolu už od starověku soupeřily dvě rozdílné koncepce. Vitalistická nauka (vyvíjející se od Platóna až po Lamarcka) předpokládala, že kdesi v těle přebývá životní princip, který řídí veškerou činnost těla. Mechanicisté (od Aristotela až po Haeckela) naproti tomu tvrdili, že život je výsledkem spolupráce atomů a buněk, že vzniká podle slepých zákonů nutnosti. Přes výrazný rozdíl měly tyto přístupy dva společné znaky. Prvním byl důraz na skrytý princip zodpovědný za vznik a udržování světa, známý už ze starověku. Druhým byla jejich vysoká spekulativnost.

Darwin: převrat v biologii?

Darwinovo vystoupení znamenalo v tomto ohledu překvapivý zlom, spočívající v tom, že nabídl přesvědčivé materialistické vysvětlení. To bylo v principu velice jednoduché: Způsob, kterým se příroda řídila při vytváření živých forem, je v podstatě stejný jako způsob, kterým se už dávno v Anglii šlechtily ovce. Místo člověka tu jen funguje sama příroda, za použití přírodního výběru. Idea stvoření byla odmítnuta, spekulativní vitalistické přístupy byly opuštěny, do evolučního schématu byl zařazen i člověk. Inspiraci pro názor o postupném vývoji života získal Darwin při své plavbě kolem světa na lodi Beagle v letech 1831–1836, kdy ho zaujaly rozdíly mezi „varietami“ příbuzných organismů. To ho přivedlo k pevnému přesvědčení o principu evoluce.

Zpočátku mělo nadšení pro evoluci rysy až mystického hnutí, které boj o život přeneslo i mezi nebeská tělesa, pro které byl Bůh jen jakýmsi druhem „plynného obratlovce“, atp. Módou se staly různé stromy živo-

ta a rodokmeny, které evoluční schéma zaváděly do nejrůznějších oblastí života – smyslových funkcí, sociálních zřízení či lidské řeči. Teologové si ve své většině s novou teorií nevěděli rady, evoluci v zásadě připouštěli a Boží zásah omezili jen na počátek života a na počátek oduševnělého člověka. Když nadšení opadlo, vynořil se z prachu událostí obraz podstatně odlišný, cosi jako stavba na velice chatrném základě. Fossilní nálezy totiž Darwinovu ideu nekonečného množství přechodných forem nepotvrdily, o stromech života se odpůrci už za Darwinova života ironicky vyjadřovali, že mají pro biologii asi takovou cenu jako rodokmeny Homérových hrdinů pro studium historie. Genetický výzkum dále ukázal, že variabilita a selekce (přírodní výběr), podle Darwina základy evolučního pokroku, jsou z hlediska vzniku nových druhů neúčinné. Selekcce je proces, který sice eliminuje méně adaptabilní organismy, nepředstavuje ale navýšení genetické výbavy (nevytváří nic nového), nýbrž chrání populaci před degenerací. Boj o život sice v přírodě existuje, není však hnací silou evoluce (z biblického pohledu je navíc výsledkem, nikoliv vysvětlením problému), ale přispívá jen k zachování těch druhů, které už tu jsou.

Z hypotézy k ideologii

Darwinův omyl je vyjádřen už názvem jeho knihy: z odrůd nové druhy prostě nevznikají. Jevy tzv. mikroevoluce, které jsou mimo jakoukoli pochybnost, se nedají do makroevolučního konceptu rozvoje života rozšířit. Základní myšlenka však zanechala silný dojem a tak došlo ke vzniku paradoxní situace: původ druhů zůstal záhadou, genetický kód a molekulární struktury buňky ukazují směrem k plánu a vnesené informace, vědci vedou trvalé spory o to, co z Darwina vlastně platí – idea evoluce samotná však zůstala nedotčena. A nejen to. Časem byla teorie rozšířena jed-

nak do oblasti abiogeneze (vzniku života) a na druhé straně aplikována na přírodu živou i neživou, na vesmír jako celek.

Původně biologická teorie se tak změnila na doktrínu ideologické povahy, na koncept s přesahem do světonázorové oblasti. Sir Julian Huxley, vedoucí architekt neodarwinismu a současně první ředitel UNESCO, vydal v r. 1958 knihu s příznačným názvem *Religion without Revelation (Náboženství bez zjeve-*

tem zásadní diskuse, vedené právě z vědeckých pozic. Uvedme si několik takových vyjádření:

Prof. Werner Arber, nositel Nobelovy ceny za fyziologii a lékařství za rok 1978: „*I ta nejprimitivnější buňka obsahuje několik set různých specifických molekul. Jak mohly takové navýsost složité struktury vzniknout, zůstává záhadou. Možnost existence Boha Stvořitele pro mne představuje uspokojivé řešení tohoto problému.*”

Teologové si ve své většině s novou teorií nevěděli rady, evoluci v zásadě připouštěli a Boží zásah omezili jen na počátek života.

ní), ve které vyjadřuje naději o brzkém vzniku nového světonázoru: „*Všeobecnou filozofii UNESCO by měl být, jak se zdá, vědecký světový humanismus, globální ve svém působení a evoluční ve svém základu*”. Jeho podstatu shrnul o rok později, při oslavách 100. výročí vzniku darwinismu, těmito slovy: „*Darwinovým úmyslem bylo odstranit celou ideu Boha jako stvořitele organismů z oblasti rozumné diskuse*.” Jiný misionář tohoto moderního náboženství definuje jeho základní článek takto: „*Evoluce je všeobecná podmínka, již musí vyhovovat všechny teorie, hypotézy a systémy, mají-li být považovány za správné. Evoluce je dráha, po které se musí ubírat všechny myšlenky*.” Božstvem, nejvyšší autoritou je tu podle genetika Theodosia Dobzanského přírodní proces samotný: „*Vznikem člověka si zjevně evoluční proces poprvé a jedinkrát v historii Vesmíru uvědomil sám sebe*.” Anebo slovy známého fyzika Freemana Dysona z Princetonu: „*Vesmír v určitém smyslu musel vědět, že přijdeme*.” Určité problémy zde sice jsou, ty se ale dají překonat neočehvěnou vírou: „*Je absurdní a absolutně nesmyslné věřit, že živá buňka vznikla sama od sebe. Avšak věřím tomu přece, protože jinak si to neumím představit*,” vyznává biochemik Ernest Kahane. Anebo jak to říká anglický darwinista Sir Arthur Keith: „*Evoluce je nedokázaná a nedokazatelná. Přesto však v ní věříme, protože jedinou alternativou k ní je akt stvoření, a to je nemyslitelné*.” Dr. Michael Ruse, známý americký evoluční biolog, hodnotí situaci takto: „*Evoluce je svými stoupenci považována za něco více než pouhou vědu. Je to pro ně ideologie, sekulární náboženství. Jsem přesvědčený evolucionista a bývalý křesťan, ale musím připustit, že je to naprostá pravda. Evoluce je náboženství. Platilo to o evoluci na počátku a platí to o ní i dnes*.” Pro obraz správného kultu zde opravdu nechybí vůbec nic: je zde jasná základní idea, uctívání zakladatel, posvátný text i legendární příběh v podobě cesty kolem světa...

Stvoření je věrohodná alternativa

Někteří evolucionisté, zejména ti, kteří naturalismus považují za jedině možný základ vědeckého popisu přírody, se takovému hodnocení brání. Evoluci považují za zdokumentovanou skutečnost a svůj přístup si usurpují jako přísně vědecký. To však nemění nic na tom, že evoluční teorie je v současné době předmě-

Phillip E. Johnson, profesor práva a autor několika knih z této oblasti, shrnuje situaci takto (1995): „*Darwinistická evoluce je nápaditý příběh o tom, kdo jsme a odkud pocházíme, což je tak říkajíc mýtus o stvoření... Ve své mytologické dimenzi je darwinismus příběhem osvobození lidstva z mylné iluze, že jeho osud řídí moc, která je vyšší než ono samo*.” Podobným způsobem se vyjadřuje i molekulární biolog Michael Denton (1985): „*Dalo by se očekávat, že teorie tak kardinálního významu, teorie, která doslova změnila svět, bude něčím více než metafyzikou, něčím více než mýtem. V konečném hodnocení však Darwinova teorie evoluce není ničím více ani méně, než velkým kosmologickým mýtem 20. století*.”

Pozice biblicky orientovaného člověka zůstává v této diskusi naprosto jasná, protože stvoření je pro něj trvalou součástí biblické zvěsti. To neznámá, že mícháme dohromady vědu a víru. Znamená to jen, že přírodu můžeme vykládat z jiného názorového rámce, než je evoluce: „*Problém evoluce nespočívá v konfliktu mezi vědou a náboženstvím. Spíš se jedná o nevyhnutelný střet dvou zcela protichůdných světových názorů – naturalismu a theismu. Střet, ve kterém nacházíme vědce na obou stranách*.” (John Lennox, profesor matematiky z Oxfordu, 2002). Z hlediska vědy je evoluční teorie pouhou neprokázanou hypotézou; z hlediska filozofie se jedná o materialistickou ideologii; z hlediska Bible jde o formu novodobého pohanství, kdy se sekularizovaný člověk současnosti „*klaní a slouží tvorstvu místo Stvořiteli*” (Ř 1, 25). Pro nějaký kompromis s biblickým učením o stvoření, které je jasně spojeno s Kristem (Ko 1, 16, Žd 1, 3), zde není místo. Biblická víra ve stvoření není s evolučním náboženstvím slučitelná. To není věc akademického zájmu a vstřícnosti, nýbrž věc životní orientace a volby. ■

Použité prameny:

1. Uhlíř, Martin, Gottfried Schatz: *Nejsme otroky genů, Respekt* č.18/2011, s.46, 2. Rádl, Emanuel: *Dějiny biologických teorií novověku*, Praha 2006, 3. Denton, Michael: *Evolution – A Theory in Crisis*, London 1985, 4. Johnson, Phillip E.: *Reason in the Balance*, Illinois 1995, 5. Lennox, John: *Hat die Wissenschaft Gott begraben?*, Wuppertal 2003, 6. Morris, Henry M.: *Some Call It Science*, El Cajon 2006, 7. Wells, Jonathan: *Darwinismus a inteligentní plán*, Praha 2007, 8. Giertych, Maciej: *Teaching on Evolution in European Schools*, Brusel 2007.

ODDELENÍ SPOLOČNE

Pripravil: BOHUSLAV PIATKO

Foto: PETR ASSZONYI, BOHUSLAV PIATKO

Apoštol Pavel užíva pro církev metaforu těla, které funguje při rovnováze protichůdných sil. Příkladem je jednota v Trojici, která je dokonalým vzorem koordinované závislosti a jednoty v rozmanitosti.

Tento trojiční princip je pravým opakem dnešního způsobu života, který je charakterizován maximální nezávislostí, a to jak v rovině osobní, tak ve společenství. Nebezpečí nejednoty a nezávislosti hrozí i nám uvnitř sborů a církve.

(Zo Správy predsedu RCB ČR Daniela Fajfra na Spoločnej konferencii CB.)

Cirkev bratská si v uplynulom roku s vďačnosťou svojmu Pánovi pripomenula 130. výročie svojho vzniku. V po jubilejnom roku už toto nemusí byť komplexná správa, ktorá pokrýva všetky podstatné oblasti nášho života. Preto vyberám len jednu stránku, a chcem sa pozrieť na ňu krátko dozadu, ale najmä dopredu. Mohli by sme ju nazvať „vzájomná závislosť“.

(Zo Správy predsedu RCB SR Jána Henžela na Spoločnej konferencii CB.)

Spravodajský pohľad

Keď som niekoľkým ľuďom povedal, že témou júnového Dialógu bude Konferencia Cirkvi bratskej (Bratislava 19.–21. mája 2011), zapochybovali o zmysluplnosti tohto nápadu slovami: A stojí to za to? Bude o čom? Nuž, svedčí to o vzťahu členov cirkvi k rokovaniu jej najvyššej inštalácie. Hoci možno je takýto vzťah celkom prirodzený – o každoročných snemovaniach Cirkvi bratskej ľudia vedeli a vedia možno len to, že treba na ne zvoliť delegátov. Jednoducho sa diali mimo nich, akoby sa ich ničím nedotýkali, akoby stačilo, že žijeme sami pre seba, vo svojom zbore. Aj preto som na úvod vybral zo správ predsedov myšlienky z ich úvodov – kde jeden hovorí o hrozbe nejednoty a druhý o nádeji v jednote. Čo pre mňa v preklade znamená potrebu vzájomnej informovanosti, ktorá by mala ovplyvniť náš vzťah k fungovaniu cirkvi ako celku.

Predsedníctvo Slovenskej konferencie CB
(T. Máhrík, J. Henžel, I. Markuš)

Česká časť konferencie sa začala vo štvrtok 19. 5. a pokračovala v piatok, slovenská časť bola jednodňová (v piatok) a v sobotu bola Spoločná česko-slovenská konferencia.

Bol som len na slovenskej a spoločnej, takže môžem ponúknuť len niekoľko najdôležitejších informácií z týchto rokovaní.

Zo Slovenskej konferencie CB (piatok 20. 5. 2011):

Po odstúpení Daniela Jurču z členstva v Rade CB v SR (stal sa kazateľom CB v Ostrave) konferencia zvolila na uvoľnené miesto Martina Jurču, kazateľa z Michaloviec.

Konferencia schválila ordináciu misijného pracovníka (Hlinné) Pierra van Vuurena za riadneho kazateľa CB s pôsobiskom na misijnej stanici v Hlinnom, so zameraním sa na prácu medzi Rómami.

Delegát zo Starej Turej vyjadril v mene tamoršieho staršovstva a zboru ľútosť nad tým, že sa v rámci vizitácie v roku 2010 vyslovili za ukončenie pôsobenia správcu zboru Bohdana Roháčka. Oznámil, že by boli radi, keby staršovstvo v spolupráci s Radou urýchlene riešili tento stav.

Veľká časť konferencie sa venovala zmenám cirkevnej Ústavy a novým pravidlám prípravy rozpočtu. Pokiaľ ide o rozpočet, bratislavskí delegáti požadovali, aby sa do rozpočtu opäť dostali konkrétne sumy pre rozdeľovania finančných prostriedkov. Konferencia tento návrh odsúhlasila.

Väčšia diskusia vznikla ohľadom návrhu na vytvorenie funkcie profesionálneho riaditeľa kancelárie Rady CB v SR s tým, že funkcia tajomníka by zostala ako nepatená a tajomník by pôsobil len v oblasti duchovnej pomoci predsedu Rady. Riaditeľ kancelárie Rady by bol zároveň štatutárom cirkvi a mal by vlastne kompetencie akéhosi „výkonného riaditeľa“ (vo firemnej terminológii). S takto predneseným návrhom nesúhlasila bratislavská delegácia. Návrh s pripomienkami však prostou väčšinou hlasov prítomných delegátov schválili, takže mohol byť zaradený do uznesenia kon-

J. Henžel gratuluje novému členovi
Rady CB v SR Martinovi Jurčovi

Delegáti SK CB

ferencie a pripravený na odhlasovanie pre rokovanie Spoločnej konferencie.

Konferenčné uznesenia pripravené návrhovou komisiou po zapracovaní pripomienok z pléna konferencie boli schválené jednomyseľne.

V piatok večer boli v kostole na Cukrovej spoločné bohoslužby s množstvom spevov a kázňou Rastislava Betinu. Na bohoslužbách boli slávnostne ordinovaní za kazateľov štyria bratia z ČR a jeden zo SR (Pierre van Vuuren).

V sobotu ráno (21. mája) sa začala Spoločná konferencia Cirkvi bratskej ČR a SR.

Úvodný príhovor predniesol predseda Rady Bratskej jednoty baptistov v SR Ján Szöllös. Potom nasledoval klasický konferenčný maratón návrhov a hlasovaní (zväčša z českej strany) o viacerých zmenách Ústavy, o ktorých musí rokovať a hlasovať Spoločná konferencia ako najvyšší orgán cirkvi.

(Len krátko k mechanizmu hlasovaní o zmenách v Ústave: Každá strana pripravila a na národných konferenciách odsúhlasila vlastné návrhy, ktoré vlastne delegáti na Spoločnej konferencii svojimi hlasmi potvrdili alebo neodsúhlasili, prípadne pri viacerých prednesených návrhoch odsúhlasili jeden.)

Návrhy národných konferencií prednášali predsedovia. Hneď v úvode delegát z Prahy stiahol návrh smerujúci k rozdeleniu Cirkvi bratskej na dve samostatné cirkvi – Českú a Slovenskú. Tento návrh neprijalo ani predsedníctvo Spoločnej konferencie, pretože bol podaný po termíne (deň pred konferenciou), čo rokovací poriadok neumožňuje, pokiaľ nejde o nevyhnutne naliehavú záležitosť.

Z množstva návrhov týkajúcich sa zmien v Ústave vyberám len tri vari najdôležitejšie pre život cirkvi.

Išlo o dva návrhy z českej a jeden zo slovenskej strany. Prvý o tom, či môžu neordinovaní pracovníci cirkvi udeľovať sviatosti. Návrh neprešiel.

Druhý, či môžu kazatelia CB sobášiť tzv. zmiešané manželstvá (zmiešané v zmysle veriaci-neveriaci). Návrh prešiel.

Keď predseda RCB v SR Ján Henžel predniesol návrh slovenskej časti CB o zriadení funkcie riaditeľa kancelárie Rady CB, vystúpil bratislavský delegát s podporou ďalšej delegátky z Bratislavy a otvorili diskusiu o vecnom obsahu návrhu, a o. i. spochybnil platnosť hlasovania o riaditeľovi kancelárie slovenskej konferencie s tým, že na jeho odsúhlasenie vlastne bola potrebná kvalifikovaná (2/3) väčšina delegátov. Samotný návrh získal na slovenskej konferencii len prostú väčšinu, jeho postúpenie a odporúčenie na prerokovanie na Spoločnej konferencii však bolo prijaté na SK konferencii jednomyseľne, teda aj hlasmi bratislavských delegátov.

Toto vystúpenie prekvapilo českých a zaskočilo väčšinu prítomných slovenských delegátov. Vyzeralo to, že situácia je neriešiteľná: Návrh bol súčasťou Uznesenia slovenskej konferencie, ktorá sa skončila takže ho nebolo možné ani stiahnuť z rokovania. Riešením nebolo ani to, aby si to slovenská časť vyriešila sama tak, že česká delegácia opustí rokovanie, pretože na Spoločnej konferencii neboli všetci delegáti slovenskej konferencie (na každú konferenciu bol iný kľúč počtu delegátov).

Napokon predsedníctvo konferencii dalo o návrhu hlasovať, zmätení českí delegáti nevedeli (lebo nemohli) zaujať hlasovaním jednoznačné stanovisko (pri spochybnení kvóra slovenského hlasovania), takže sa zväčša zdržali hlasovania a návrh neprešiel. **(BoP)** ■

Spoločné bohoslužby

Pavel Černý a noví kazatelia CB (prvý rad)

Večera Pánova

Očami predsedov

Daniela Fajfra (CB ČR) a Jána Henžela (CB SR)

Asi sa treba vrátiť o necelé 2 desaťročia späť – do obdobia po rozdelení Československa na dve samostatné republiky. Čo viedlo Cirkev bratskú k tomu, že zostala „spoločná“?

J. Henžel: Dôvodov k tomu, že Cirkev bratská zostala „spoločná“, bolo veľa. Preto skôr odpoviem tak, že jediný naozaj opodstatnený dôvod nato, aby sa administratívno-právne rozdelila, bolo rozdelenie Československa. V Slovenskej a Českej republike sme sa museli stať samostatným právnym subjektom. Nepoznám žiaden iný dôvod, prečo by sme nemali zostať spolu.

D. Fajfr: Dění v Cirkvi bratské nekopírovalo dění v československé společnosti. Církev bratská, řečeno politickým slovníkem, byla „federalistická“ a neměla žádný důvod napodobovat rozdělení republiky. Jsme rádi za společné konference, pastorálky, které díky účastníkům obou národních církví jsou, jak věřím, obohacující.

Vo veľmi krátkom čase štáty vykročili každý svojou cestou, najmä v 90. rokoch. Nebolo to už len umelé udržiavanie „jednoty“ cirkvi?

J. Henžel: Nebolo a zatiaľ ani nejde o umelé udržiavanie jednoty. Spája nás nielen spoločná história (čo tiež nie je málo!), ale aj spoločné vyznanie viery, spoločné pohľady na spôsob spravovania cirkvi, osobné vzťahy, pracovné rokovanie Rád, Spoločné konferencie, kazateľské konferencie, výmeny kazateľov a pod.

D. Fajfr: Je pravda, že v 90. letech byly koncepce národních církví trochu jiné. To ovšem nebránilo společnému soužití, neboť dohromady nás nedržela koncepce práce nebo evangelizační strategie, ale spíše duchovní principy, věroučné a teologické postoje, přátelství mezi kazateli a sbory. Nešlo tedy o umělou jednotu.

Ako by ste teda charakterizovali vývoj národných cirkví a význam udržiavania cirkví spoločnej?

J. Henžel: Hoci doteraz sú obe časti cirkvi spravované jednou Ústavou a Poriadkom, českej časti sa podarilo udržať jednotu cirkvi lepšie ako slovenskej časti, hoci česká časť mala a má oveľa viacej zborov. Preto bola aj akčnejšou. Teraz pri spätnom pohľade si uvedomujem, že bez tohto spojenia by sa slovenská časť bola možno rozpadla na niekoľko nezávislých zborov. V tomto zmysle bola pre nás česká časť akousi kotvou.

D. Fajfr: Řekl bych, že mnohé sbory v Česku využily nové možnosti svobodné společnosti a zaměřily se na misií a zakládání sborů. Jelikož máme kongregačně-presbyterní zřízení, každý sbor mohl jít svou vlastní cestou, aniž by byla narušována jednotu společné církve. Podle mého vidění, došlo v 90. letech k určité emancipaci sborů až nezávislosti na ústředí cirkví, a proto bylo velmi důležité, že jsme si mohli navzájem sloužit a udržet nejrůznější tendence na sborech pod jednou střechou.

Nebolo chybou, že zostali všetky tri základné cirkevné dokumenty (vierovyznanie, ústava a cirkevný poriadok) spoločné? Neuvažovalo sa to tom, že vývoj a potreby národných cirkví budú príliš rozdielne na to, aby prakticky (organizačne) fungovali na základe spoločných dokumentov?

J. Henžel: Naopak, myslím si, že bolo veľmi dobre, že máme spoločné základné dokumenty. Nielen preto, že všeobecne je vždy lepšie byť súčasťou väčšieho celku ako maličkým „hráčom.“ Tieto dokumenty sú síce dôležité, ale nie sú svätým Písmom, ktoré je raz navždy dané. Sú to dokumenty, ktoré vyjadrujú naše spoločné porozumenie tomu, ako by sme mali zásady Písma uskutocňovať v našom živote v súčasnosti. Preto je prirodzené, že sa pravidelne novelizujú, aby lepšie vyjadrovali toto porozumenie aj situáciu cirkvi.

D. Fajfr: Nedá se říci, že by to byla chyba. Doufám, že například Vyznání víry CB bude i nadále společné pro obě národní církve. Co se týká Ústavy a Řádu to mělo svůj vývoj. Zpočátku byly tyto dokumenty téměř identické, pomalu se ale začala projevovat národní specifiky, která vyžadovala přízpůsobit některé paragrafy. Po roce 2000 už bylo na společných konferencích patrné, že některá témata zajímala pouze českou stranu a tedy čeští delegáti horlivě diskutovali, slovenští jen čekali, až se domluvíme. Jindy to bylo naopak. Přesto jsme to ►

neprožívali niejak negatívne, neboť zmeny nebyli až tak zásadné.

Ako to po tie takmer dve desaťročia fungovalo? Aký bol mechanizmus prijímania rozhodnutí a spoločných rozhodnutí, keď česká časť cirkvi mala na Spoločných konferenciách dostatočný počet delegátov na schvaľovanie svojich návrhov a slovenská nie? Nedostávalo vás to do problémov a napätí?

J. Henžel: Nepamätám sa na žiadne závažnejšie napätie alebo nedorozumenie. Obidve Rady sa stretávali na spoločnej schôdzi aspoň raz v roku, kde sme diskutovali o živote cirkvi a o záležitostiach, ktoré niektorá strana považuje za potrebné zmeniť v spoločných dokumentoch. Česká strana, ktorá mala vždy väčšinu v príslušných Komisiách aj na Konferencii, pozorne sledovala, aby svojou väčšinou neprehlasovala Slovákov v nejakej záležitosti, ktorá bola pre Slovákov citlivá, alebo dôležitá.

D. Fajfr: Kľúčové slovo, ktoré by asi najľepšie vystihlo situáciu pre spoločné rozhodovanie, je loajalita. Tá bola vypěstovaná už za minulého režimu a časom se ešte viac utužila. Preto pri hlasovaní, byť česká strana mala prevahu hlasů, se vždy podpořila specifická potřeba slovenské CB. Nějaké problémy se vždy objeví, ale na žádné napětí si v této věci nepamatuji.

Pokiaľ ide o základné dokumenty – nikdy predtým ste neuvažovali, že ak majú byť spoločné, nemôžu byť také detailné, napr. podrobne určujúce ešte aj organizačnú štruktúru cirkví? Nerobilo to už v minulosti problémy?

J. Henžel: Doteraz sme s tým nemali zásadnejšie problémy. Jednak

preto, že Ústava a najmä Poriadok sa postupne stávali komplexnejšími a podrobnejšími. Nevadilo to, že slovenská Rada mala menej odborov, že slovenská Konferencia vytvárala menej komisií a na Slovensku máme iba dva senioráty. Až to, že v Čechách sa počet zborov strojnásobil, si vyžaduje kroky k novej zmene organizačnej štruktúry, ktorá bude iná ako na Slovensku. Ani v českej časti cirkvi však ešte nie je jasné, ako by tá nová organizačná štruktúra mala vyzerat. Ale spoločná Komisia pre Ústavu a Poriadok už teraz prišla s návrhom pracovať na zmene, resp. nových základných dokumentoch tak, aby sme mali napr. spoločné vyznanie viery a Ústavu, ktorá by bola ešte stručnejšia ako je súčasná. Poriadok by bol akýmsi vykonávacím predpisom Ústavy a ten by už mohol byť odlišný pre českú a slovenskú časť cirkvi. Ani tento princíp ešte nie je dohodnutý, ale Komisia to vidí asi tak.

D. Fajfr: Je pravda, že závažné dokumenty, myslím Ústavu a Rád, pomaly ale jistě zbytnovaly a různými úpravami a doplňky se stávaly příliš popisnými. To způsobovalo častější potřebu znovu dokumenty měnit. Naposledy byla provedena velká redakce v roce 2007. Nyní se ukazuje, že to nestačí a že naše dokumenty potřebují radikálnější záměr.

Na tejto konferencii, alebo tesne pred ňou sa už objavili hlasy požadujúce rozdelenie cirkví.

Ak to pred konferenciou boli hlasy ojedinelé, udalosti na konferencii spôsobili, že už počas konferencie tieto hlasy získali podporu väčšej časti delegátov z obidvoch častí cirkví a aj odporcovia rozdelenia museli priznať, že je, zrejme najvyšší čas na rozdelenie. Aký teda očakávate vývoj? Akým smerom sa uberajú vaše úvahy? Čo zostane spoločné a čo sa oddelí?

J. Henžel: Ja si nemyslím, že je veľa hlasov, ktoré požadujú rozdelenie cirkvi. Z času na čas sa také hlasy objavili aj v minulosti, ale ich relatívna váha nie je väčšia. Návrh, ktorý prišiel v poslednej chvíli na Konferencii, nebol motivovaný rozdelením cirkvi, ale len tým, aby

česká časť cirkvi umožnila slovenskej rozhodovať o svojich záležitostiach úplne samostatne. Zasa je to prejavom veľkej citlivosti českej časti (odkiaľ ten návrh prišiel), aby svojím veľkým počtom hlasov nezasahovala do vnútorných záležitostí slovenskej časti cirkvi. Tento návrh si veľmi vážim pre jeho veľkorysosť. Napriek tomu som rád, že ho Konferencia neschválila, lebo legislatívne by jeho prijatie bolo znamenalo rozdelenie cirkvi a až následne by sme sa (snáď!) dohodli na tom, čo chceme mať spoločné. Ako som spomenul už v predchádzajúcej odpovedi, zdá sa mi, že bude lepšie, ak sa cirkev nerozdelí, ale dohodneme sa, čo nás definuje, čo chceme mať spoločné. Rozdeliť sa je ľahké, ale spojiť sa je oveľa ťažšie. Máme na to príklady v iných sesterských cirkvách.

D. Fajfr: Škoda, že neexistuje vhodnejší výraz než „rozdelení“. Väčšinou má negatívny konotáciu, čo ovšem není náš případ. My mluvíme o novém modelu vedení národních církví. Nemyslím si, že na toto téma mluvíme až nyní. Už před rokem jsme o tom hovořili na české konferenci a také na společném jednání obou Rad. Je pravda, že bratislavská konference obnažila ještě více slabá místa tohoto modelu a že tato záležitost musela postupně uzrát na obou stranách. Předpokládám, že společná komise vypracuje jakýsi legislativní rámec, z kterého vyplyne nová struktura dokumentů. To, co by mělo být společné, je Vyznání víry, Dohoda sborů mezi národními církvemi o vzájemné spolupráci – asi by měla být podrobnější než dosud, a možná Ústava, pokud se nám ji podaří hodně zobecnit a zestráhnout. Společná konference by pak měla asi jinou periodicitu a bylo by více času pro rozhovory o praktických otázkách života sborů a církve. Je téměř jasné, že novelizace dokumentů ukáže jasnou potřebu, aby každá národní církev měla svůj Rád. Přemysleme také o další úrovni dokumentů, a to o rozšíření agendy, ve které by nebyly jen základní formuláře, ale také rozpracované články,

keré v Rádu nutne nemusi byť a mohou se častejši menit.

Nechajme, nech sa naformuluje a dohodne, čo bude spoločné a čo sa oddelí. Pozrime sa teraz do konkrétneho života obidvoch častí CB. Myslíte si, že aj v duchovných otázkach, otázkach teológie sa cirkvi od seba v niečom vzdialili?

J. Henžel: Ja vnímam také prúdy a tendencie, ale deliaca čiara nie je pozdĺž rieky Moravy. Tá sa kľukatí pomedzi zbory na oboch stranách.

D. Fajfr: Nezdá sa mi. Ze spoločných pastorálek to není patrné. Myslím si, že v zásadných otázkach jako je autorita Písma, rád spásy, smysl církve, a vůbec v zásadních principech popsaných ve Vyznání víry CB, rozdíly nevidím.

Na Slovensku pociťujeme už dlhší čas nedostatok kazateľov. Zrejme ani v Čechách nemáte obsadené všetky zbory? Aký je systém prípravy a výchovy ľudí na kazateľské povolanie?

J. Henžel: Bolo by fajn, keby sme mali o dvoch viacej, ale mne sa zdá, že ide skôr o kvalitu ako o kvantitu. Na jednej strane máme inštitúcie na prípravu kazateľov (Evangelikální teologický seminář a Katedra evangelikální teologie a misie), aké sme nikdy v dejinách našej cirkvi nemali. Vedenie cirkvi si však uvedomuje, že hoci vzdelanie je dôležité, na prípravu kazateľov nestačí. Preto sme zaviedli vikariát. Je to dvoj- trojročné obdobie, keď je potenciálny kandidát na kazateľa zamestnaný v konkrétnom zbore, kde pracuje pod vedením správcu zboru. V konkrétnych podmienkach sa zoznamuje s tým, čo znamená kazateľská služba. V nej sa má prejaviť kandidátovi aj staršovstvu, či tohto brata povolal a vystrojil Pán cirkvi do tejto konkrétnej služby a navrhne jeho ordináciu. Napriek vzdelávacím inštitúciám je v Cirkvi bratskej stále otvorená možnosť ordinovať za kazateľov aj osvedčených a obdarovaných bratov, ktorí nemajú formálne teologické vzdelanie. Túto možnosť by sme si mali ponechať aj v budúcnosti. Výchova kazateľov sa však neuskutočňuje v škole. Tá by sa mala

uskutočňovať už dávno predtým v kresťanských rodinách. Pred 60–100 rokmi bolo bežnou ambíciou zbožnej rodiny, že najnadanejšieho syna dali na štúdium teológie. Dnes sa to nedeje ani v rodinách Cirkvi bratskej. Ak je na nedeľnom obede najčastejším menu grilovaný kazateľ, tak sa nedivme, že naše deti a mladí ľudia sa tomuto povolaniu zďaleka vyhnu.

D. Fajfr: Je to i náš problém. Potýkame sa zejména s malým zájmom o štúdium teologie. Studijní odbor připravuje bratry, kteří projeví konkrétní zájem o službu na sboru. Dobře funguje příprava mladých služebníků, kterou systematicky rozvíjí odbor mládeže. V poslední době se na výchově nových pracovníků podílí evangelizační odbor a teologický seminář (ETS). Věřím, že časem mohou z této líhne vzejít noví kazatelé.

Ako sa riešia mzdové otázky kazateľov v Čechách a na Slovensku?

J. Henžel: Na Slovensku tvorí základnú mzdu príspevok zo štátneho rozpočtu. Jeho doplnenie/valorizáciu zabezpečuje staršovstvo miestneho zboru. Preto sú na Slovensku veľké rozdiely v platoch kazateľov. Aj v Čechách tvorí základnú mzdu príspevok zo štátneho rozpočtu, ale na valorizácii tohto platu sa dohodne celá cirkev a aj sa na ňu celá cirkev skladá. Preto je striedanie kazateľov jednoduchšie, lebo jeho plat je rovnaký v každom zbore.

D. Fajfr: Na platech kazateľů se podílí ze 2/3 stát (z rozpočtu ministerstva kultury) a z 1/3 sbory. Mzdy vyplácí ústředí církve. Snažíme se také o jistou solidaritu, kdy větší sbory přispívají na platy kazatelů na malých sborech.

Ako sa pozeráte na otázky odluky cirkvi od štátu? Viem, že v ČR sa to pre pár rokmi veľmi konkrétne rozbehlo, na Slovensku sa o tom dosť razantne začína hovoriť. Takže – situácia v ČR a vaše stanovisko a príprava na túto situáciu na Slovensku...?

J. Henžel: Štát do fungovania cirkvi nezasahuje vôbec. Táto odluka nastala už pred 20 rokmi. Úplná odluka cirkvi od štátu by nebola

ani možná, ani správna. Cirkev je síce duchovná, ale predsa aj inštitúcia, ktorá pôsobí v určitom čase a na určitom mieste, ktoré je spravované štátom. Ide teda skôr o zmenu financovania cirkvi tak, aby nebola finančne závislá od štátneho rozpočtu. Cirkev bratská na rôznych úrovniach za posledných 20 rokov už viackrát vyjadrila, že tento stav považuje za dočasný. Ja sa domnievam, že z dlhodobého hľadiska nás finančná závislosť od štátneho rozpočtu skôr poškodzuje, akoby nám pomáhala. Toto „dočasné“ obdobie by sme teda mali považovať za príležitosť, keď by sme sa mali pripravovať na „trvalý“ stav. Chceme sa usilovať o to, aby v novom systéme nedochádzalo k viacnásobnému zdaneniu prostriedkov cirkvi a aby podľa občianskeho princípu mohli prijímať rovnaké príspevky ako všetky ostatné dobročinné organizácie. Ak chceme aj v tejto oblasti byť Cirkvou bratskou, tak by sa zbory mali k sebe aj správať

bratsky, t.j. finančne silnejšie zbory by preukazovali solidaritu s finančne slabšími.

D. Fajfr: U nás výraz „odluka cirkve od štátu“ asi moc používať nebudeme, leboť mnoho duchovných je ve „státních“ službách, především kaplani v armádě, věznicích, nemocnicích, atp., a jsou placeni ze státních prostředků. Navíc doufám, že se najde nějaký model, kdy se bude stát nějak podílet, byť nepřímo, na financování církvi. Tak daleko ale ještě nejsme. Nejprve musí být uzavřen nekonečný dvacetiletý příběh s restitucemi, aby mohl být dokončen základní zákon o církvích. Naši kazatelé jsou například stále vedeni jako státní zaměstnanci! Potom teprve nastanou ►

standardní podmínky, aby se mohl řešit vztah církve a státu.

V „ateistickom“ Česku sa veľa veriacich kresťanov (aj z CB) angažuje vo verejnom, spoločenskom a politickom živote. Na „kresťanskom“ Slovensku ich až tak nevidno. Ako to vidíte Vy? Váš pohľad na angažovanosť kresťanov v iných ako cirkevných sférach...

J. Henžel: Nemám štatistiku, ale zdá sa mi, že vzhľadom na počet členov CB, je množstvo tých, čo sú angažovaní vo verejnom živote, nadpriemerný, hoci nie dostatočný. Kazatelia majú z titulu svojej funkcie vystupovať politicky neustranene, ale naši členovia sú medzi poslancami miestnych a krajských zastupiteľstiev, aktivisti neziskových a dobročinných organizácií a pod. Je to oblasť, v ktorej má Cirkev bratská málo skúseností, ale naším dlhodobým presvedčením je, že hodnoty evanjelia je treba a chceme vnášať do každej (teda aj politickej!) oblasti života. Cirkev by sa nemala dívať na podnikateľov, politikov a verejných činiteľov s podozrením, že sú to podvodníci, ale podporovať ich v službe, ktorú svojou prácou konajú pre Pána Boha, nielen pre ľudí. Priepasť medzi svätým a svet-ským je priepasťou smrti.

D. Fajfr: Pokud jsou někteří aktivní křesťané schopni konkurovat politikům a přitom si zachovají jasné křesťanské postoje, pak to je velkým přínosem. Pokud toho nejsou schopni, je lepší, aby do politiky nevstupovali. Co se týká veřejného života, neziskových organizací, sféry sociálních služeb, atp., tam je třeba angažovaných křesťanů. Žijeme v občanské společnosti, ve které má církev, a tedy i její členové, nezastupitelné místo.

Vrátim sa ešte ku konferencii: za najzávažnejšie problémy, ktoré sa tam rozoberali boli otázky vysluhovania sviatosti a sobášov? Ak sa nemýlim, tak v prvom prípade sa prijal skôr konzervatívnejší (nie v zmysle spiatočnický) a v druhom (uzatváranie sobášov) skôr liberálnejší návrh. Ako to vidíte, hodnotíte vy?

Komentár

BOHUSLAV PIATKO

(Autor je bývalý publicista a komentátor Slovenského rozhlasu.)

Keď si človek kupuje slnečné okuliare v odbornej predajni poradia mu, aký odtieň je najzdravší. Keď si slnečné okuliare kupujete v bežnom komerčnom obchode, môžete si vybrať odtieň, aký vyhovuje vám. Nedávno som si to vyskúšal. Každý odtieň mi ponúkol iný pohľad na svet. Vybral som si tie, čo sa mi zdali najpríjemnejšie. Keď si ich dám dole, svet je úplne iný, trochu šedivší, nevystupuje z neho len krásno, ktoré mi ponúka farba skiel na mojich okuliaroch.

Keď demokracia, tak demokracia.

Na konferenciách CB (SR a Spoločnej) som bol ako hosť a novinár. Vybral som si – novinár. Na Slovenskej konferencii CB ma vcelku zaujala diskusia okolo výslednej podoby rozpočtu a zriadenia funkcie riaditeľa kancelárie Rady CB v SR. Len ma zarazilo, že tvorba rozpočtu, podľa mojich informácií bola predrokovaná na seniorátoch a tajomník CB predložil podobu rozpočtu v predrokovanej podobe. Tak prečo diskusia? Až neskôr som sa dozvedel, že diskutovali predovšetkým tí, čo na seniorátnom stretnutí neboli. A ďalšie prekvapenie – ich pripomienky delegáti schválili, no zabudli pri tom zrušiť uznesenie konferencie spred roka, ktoré takýto postup tvorby rozpočtu odsúhlasilo. Vážnejšia diskusia sa rozprúdila pri návrhu na zmenu štruktúry vedenia cirkvi, teda pri návrhu na zriadenie menovaného (nie voleného) riaditeľa kancelárie Rady CB aj s právomocami štatutára, s tým, že funkcia tajomníka zostane neplatená a bude len v podobe duchovného poradcu predsedu RCB. Delegáti bratislavského zboru mali vážne pripomienky k takto definovanej funkcii. Dokonca padli slová o vytváraní funkcie s obrovskými a ťažko kontrolovateľnými právomocami. Doslova zazneli slová o „obrovskej moci v rukách jedného človeka“, ktoré tak trochu pripomenuli slovenský parlamentný slovník. Návrh sa postupne cizeloval až do konečnej podoby. Hlasovaním prostou väčšinou napokon návrh prešiel a bol zaradený do uznesenia ako bod, ktorý sa predostrie na odsúhlasenie na Spoločnej konferencii, pretože ide o zmenu ústavnú. Uznesenie, ako sme už uviedli v spravodajskom prehľade, bolo prijaté jednomyseľne. Teda aj hlasmi bratislavských delegátov.

Prečo to zdôrazňujem. Keď predseda RCB Ján Henžel na Spoločnej konferencii na druhý deň prednášal tento návrh a predkladal ho na ratifikáciu, nič sa nemalo stať, návrh mohol byť hladko odsúhlasený, pretože išlo o špecifický problém slovenskej časti CB a českí delegáti, ako to fungovalo bežne, boli, dôverujúc slovenskému rozhodnutiu, iba ratifikátori. Lenže – stalo sa nečakané. Bratislavský delegát s podporou ďalšej delegátky z Bratislavy spochybnil hlasovanie slovenskej konferencie z predchádzajúceho dňa v tomto bode tvrdiac, že už na slovenskej konferencii mal byť tento návrh odsúhlasený 2/3 a nie prostou väčšinou. Chaos, do ktorého uviedli Spoločnú konferenciu sme už spomenuli v spravodajskej časti tohto bloku, aj to, že napokon sa zmätení českí delegáti zväčša zdržali hlasovania alebo boli proti s tým, že ako môžu dôveryhodne hlasovať, keď si to jednoznačne nevyriešila slovenská strana. Návrh, teda neprešiel. Na 2 roky sa zastavila reforma vedenia CB v SR. Rozmnožili sa hlasy žiadajúce rozdelenie cirkví s poukázaním na dianie v sále.

Keď demokracia, tak demokracia.

Takmer nikto si neuvedomil, že títo dvaja bratislavskí delegáti si nasadili na oči okuliare s takou farbou skla, ktorá vyhovovala im a pre-

J. Henžel: Ja im nedávam nálepku „konzervatívny“, alebo „liberálny.“ Hoci s jedným rozhodnutím súhlasím a s druhým nesúhlasím, obávam sa, že v oboch prípadoch zvíťazil cirkevný pragmatizmus bez ohľadu na to, či naše rozhodnutie je alebo nie je v súlade s biblickými princípmi. Rozhodujúcim dôvodom, prečo je správne, aby sviatosti v danom cirkevnom zbore vysluhoval okrem kazateľa aj poverený brat starší, by nemalo byť iba to, že je to praktické najmä vo väčších zboroch s viacerými stanicami. Dôležitejšou je skutočnosť, že starší zboru sú „pastiermi Božieho stáda“ (1Pt 5, 2) a v tomto

zmysle kazateľ je len „prvý medzi rovnými.“ Z hľadiska vysluhovania sviatostí je medzi nimi iba ten rozdiel, že kazatelia dostali toto poverenie pre celú cirkev a trvale (kým trvá ich ordinácia), zatiaľ čo starší zboru dostane toto poverenie iba pre zbor, v ktorom bol zvolený a ustanovený a iba na dané funkčné obdobie. Víťazstvo pragmatizmu je ešte zrejmejšie v otázke sobášov. Doterajší Poriadok bolo treba zmeniť, lebo manželstvo nie je iba pre kresťanov, ale pre všetkých ľudí. Preto cirkev rada poslúži sobášom nielen dvom kresťanom, ale aj nekresťanom, ak majú o to záujem. Moje hlboké

znepokojenie vyplýva z toho, že s odôvodnením osobnej a kultúrnej citlivosti k ľuďom, konferencia umožnila aj sobáš kresťanského a nekresťanského partnera, hoci je to v rozpore s takými textami, ako Dt 7, 3–4; Ezd 10, 2; Neh 13, 27, či 1K 7, 39 a 2K 6, 14. Preto Studijný odbor RCB v decembri 2008 k tomu povedal: „Sňatek vďerých s nevďerých pak vnímáme jako **neposlušnost** této Boží vůle.“ Staršovstvo však teraz môže rozhodnúť, že taký sobáš má kazateľ vykonať.

D. Fajfr: Osobně bych to takto protikladně neviděl. Co se týká sňatku křesťana s člověkem, který nemůže vyznat křesťanskou víru, pak by se asi našla ještě vhodnější formulace, než kterou jsme přijali. Záleží pouze na staršovstvech, aby rozhodli o odpovídající formě svatebního obřadu. To jim umožňuje schválená verze. Co se týká svátostí, nic zásadního se neměnilo, jen jsme odsouhlasili, že odpovědnost za Večeři Páně a křest leží plně na staršovstvu v čele s ordinovaným kazatelem či administrátorem.

Aký bude ďalší postup do ďalšej spoločnej konferencie. Predpokladám, že minimálne jedna ešte musí byť?

J. Henžel: Ak sa Pán Ježiš nevráti, tak dúfam, že tých konferencií bude ešte veľa. Praktické fungovanie a spravovanie Cirkvi bratskej budeme musieť upraviť tak, aby vyhovovalo veľkosti a potrebám oboch jej častí. To, čo sme zdedili z minulosti a čo máme aj teraz spoločné, je ešte stále silnejšie, ako to, čo nás odlišuje. Poznáim iba jediný dôvod, ktorý by nás oprávňoval k rozdeleniu: vernosť k evanjeliu, keby bola ohrozená.

D. Fajfr: Určitě. Jak jsem naznačil, příští společná konference by měla na základě návrhů Komise pro Ústavu a Řád rozhodnout o tom, jak dál. Je nutné, aby se změnil dosavadní model, což znamená, že skončí společné setkávání na pastorálkách a konferencích. Chci zdůraznit, že to, co nás drží pohromadě, není společný Řád, ale touha šířit Boží království a budovat sbory založené na duchovních principech vyjádřených společným Vyznáním víry CB. ■

dovšetkým si ich nasadili dodatočne. V demokratických pravidlách, od ktorých odvodzovali právo na svoje vystúpenie sa nehovorí, že po prijatí uznesenia jedného fóra, ktoré ide ako návrh na iné – vyššie fórum sa toto uznesenie napadne, hoci predtým sme ho hlasovaním odsúhlasili.

To je politická kultúra bratislavského hradného vršku.

Svoje vystúpenie medzi iným obhajovali aj tým, že o kvóre, ktoré je podľa nich potrebné na hlasovanie o ústavnej zmene, sa dozvedeli až v noci, teda po skončení slovenskej konferencie a považovali za potrebné Spoločnú konferenciu o tom informovať. Podľa môjho názoru mali právo už len mlčať, lebo fórum, ktoré uznesenie jednomyseľne prijalo, už svoju činnosť skončilo.

Veľa pravidiel demokracie (nie demokracie po slovensky) je nepísaných. Hovorí sa im etika.

A tie hovoria aj o tom, že delegát nemá na konferencii absolútnu individuálnu slobodu (ako o tom presviedčala delegátka), ale len slobodu danú mu mandátom. V kuloároch (ako to už na Slovensku býva) sa však pošuškáva, že takéto mandáty nemali.

Pôvodne som chcel tu kdesi skončiť, no len pre zaujímavosť som si prelistoval *Rokovací a volebný poriadok cirkvi*. A tento raz som zostal nie zarazený, ale šokovaný z toho, čo sa stalo. Lebo podľa tohto dokumentu sa stať nemalo! Vo IV. časti Ústavy v článku 30 odsek 2 sa píše: Konferencia právoplatne rozhoduje ... nadpolovičnou väčšinou hlasov A v článku 3 sa hovorí: Spoločná konferencia môže zmeniť Ústavu CB najmenej dvojtretinovou väčšinou hlasov...

To znamená, že hlasovanie slovenskej konferencie o návrhu bolo právoplatné, lebo ho schválila väčšinou hlasov ako návrh na zmenu Ústavy pre Spoločnú konferenciu, ktorá je jediným orgánom, čo môže zmeniť Ústavu 2/3 väčšinou.

Bratislavskí delegáti teda, slušne povedané, zaviedli Spoločnú konferenciu, lebo, opakujem ešte raz, národná konferencia nie je oprávnená ani hlasovať o zmene Ústavy, môže hlasovať len o návrhu na zmenu a na to jej stačila nadpolovičná väčšina! Až na Spoločnej konferencii bolo treba získať 2/3 väčšinu, čo by sa, nebyť zavádzajúceho vystúpenia bratislavských delegátov, nepochybne stalo.

Keď sa na udalosti pozeráme z tohto uhla pohľadu, hrubú chybu spravilo aj predsedníctvo Spoločnej konferencie, že nevyhlásilo prestávku a nepozrelo si Ústavu!!!

Keď demokracia, tak demokracia.

Ale bez okuliarov, ktoré ju prifarbia na taký odtieň, aký sa nám páči. Myslím si, že časť bratislavských delegátov priniesla na Spoločnú konferenciu nie vymodené rozhodnutie, ale slovenskú politickú kultúru.

RUDOLF KNOBLOCH

(9. 5. 1881–31. 12. 1960)

Pripravil: JOZEF UHLÍK

RUDOLF KNOBLOCH: Spomienky na začiatky práce Jednoty českobrat- skej (JČB) v Bratislave

Medzi Čechmi, ktorí pre nedostatok slovenských úradníkov prišli po vzniku I. Československej republiky na Slovensko pomôcť zabezpečiť správu verejných vecí, patrili aj Rudolf Knobloch. Z Plzne. Po vyštudovaní obchodnej akadémie absolvoval vojenskú akadémiu v Prahe a potom až do vypuknutia I. svetovej vojny. pôsobil ako úradník v Českej banke. Počas vojny bojoval na talianskom fronte, kde padol do zajatia a neskôr vstúpil do československých légii v Taliansku. Bojoval proti vojskám Rakúsko-Uhorska a pričínal sa o vznik Československej republiky. Bol viackrát vyznamenaný T. G. Masarykom a M. R. Štefánikom.

Do novovzniknutej Československej republiky sa vrátil ako major až v roku 1920. Prestahoval sa do Bratislavy, kde sa stal spoluzakladateľom a riaditeľom Legiobanky. S manželkou Elenou vychovali štyri deti: Bivoja, Bohuslava, Jitku a Jiřinu. Ešte na fronte v Taliansku bol presvedčeným ateistom. Až v zajatí začal pripúšťať existenciu Boha. Po návrate do vlasti sa zoznámil s kazateľom Jednoty českobratrskej (JČB) Josefom Cvrčkom a po príchode do Bratislavy začal navštevovať zhromaždenie u Kinclovcov, ktoré neskôr prerástlo do stanice brnianskeho zboru JČB. V tomto spoločenstve v roku 1924 prijal spasenie v Pánovi Ježišovi.

V roku 1928 bol jedným z iniciátorov založenia samostatného zboru JČB v Bratislave. Od začiatku sa iniciatívne zapojil do jeho budovania. Bol členom staršovstva zboru. V roku 1933 zbor z iniciatívy kazateľa Václava Svobodu a s podporou brata Linharta kúpil na bohoslužobné účely dom na Cukrovej ulici, v ktorom bol cez prvú svetovú vojnu vojenský súd. Budova slúžila zboru JČB a Cirkvi bratskej až do roku 1975, keď ju po prestavbe nahradila súčasná modlitebňa. Po rozdelení Československej republiky, založení Slovenského štátu a zrušení zboru JČB v Bratislave sa rodina Knoblochova v roku 1940 presťahovala na Starú Turú, kde žila v zariadeniach spolku Vierošlava až do konca vojny. V roku 1944 tu predčasne zomrela manželka Elena. Rudolf Knobloch sa zapojil do protifašistického odboja a po vypuknutí SNP, keď mu hrozilo zatknutie gestapom, odišiel do Banskej Bystrice a zúčastňoval sa bojov proti nemeckým vojskám.

Po vojne sa dal k dispozícii Rade JČB a slúžil ako laický kazateľ na Valašsku v Hrubej Lhote, v Starej Libavej, Opave, Bruntále a Krnove. Od roku 1956 bol pomocníkom kazateľa v zbore JČB v Prahe na Smíchove.

Zdroj:

Juraj Potůček: *Rudolf Knobloch*
a Gustáv Sadloň, Bratislava 1987

Po oslobodení hlavného mesta Slovenska v roku 1918 pristahovalo sa z Úpice v Čechách do Bratislavy niekoľko rodín, ktoré patrili do zboru JČB v Českej Skalici. Kazateľom v tomto zbore bol František Hruďa. Ako prvé sa pristahovali rodiny Přívratská a Kabelkova a hneď vzápätí rodina Kinclova. Manželia Jan a Augusta Kinclovci boli obdarovaní pre misijnú prácu, a tak sa v ich byte začali v roku 1919 konať stretnutia pri Božom slove a modlitbách. Zo začiatku bolo málo tých, čo by mohli slúžiť Božím slovom. Preto sme čítali kázne rôznych autorov, články z časopisu Betanie a iných duchovných časopisov. V roku 1920 navštívil Starú Turú predseda Rady JČB Alois Adlof a stretol sa tam s bratom Školníkom, slovenským evanjelistom, ktorý sa práve vrátil z ruských légii a usadil sa v Bratislave. Brat Adlof ho požiadal, aby vyhľadal v Bratislave zhromaždenie u Kinclovcov a pomáhal v tejto práci. A on to ochotne a verne robil až do príchodu brata Jozefa Roháčka z Maďarska na jar roku 1921. Niekoľkokrát do roka navštevoval zhromaždenie u Kinclovcov kazateľ František Hruďa, ktorý so svojimi bývalými členmi udržoval stále spojenie. V kuchyni a izbe sa neraz tlačilo až 40 poslucháčov. Zhromaždenie trvalo až do polnoci. Taký bol vtedy hlad po Slove Božom. Sestra Ružena Roháčková, manželka Jozefa Roháčka, prišla z Nyiregyházy skôr ako jej manžel a pomáhala v službe Slovom v zhromaždení. Bola pôvodom Češka, znamenitá sociálna pracovníčka a v osobnom styku pravá dáma. Mala zvláštny dar – získavať ľudské srdcia pre Pána. Brat Roháček bol po vojne ako pansláv v Maďarsku uväznený. Keď sa o tom dozvedela rada JČB v Prahe, prostredníctvom kazateľa Johna Portera, ktorý bol pôvodom Američan, zakročila na americkej ambasáde a brat Roháček bol podmienene prepustený. Hneď po príchode do Bratislavy sa ujal vedenia v zhromaždení u Kinclovcov, kde spolu so synom Milošom aj býval. V tej dobe sa z Nyiregyházy pristahovali do Bratislavy štyri slovenské rodiny: Školníková, Chalupkova, Frčková a Hurajova.

V rokoch 1920–1922 začal brat Jozef Roháček vyjednávať v Prahe s bratom Adlofom a Porterom, aby zhro-

maždenie u Kinclovcov a všetky bratstvá spolku Modrého kríža (MK) i s ústredím na Starej Turej vstúpili do JČB. Brat Roháček pre Slovensko navrhoval zmeniť názov cirkvi na Slovenskú bratskú jednotu. Tento plán sa však nestretol s pochopením u Kristíny Royovej, ktorá si chcela zachovať nezávislosť a ponuku odmietla. Pre vzrastajúci počet návštevníkov sa nedeľné zhromaždenia konali v meštianskej škole na Edlovej ulici (dnes Podjavorinskej). Nejaký čas tam chodila aj matka generála Štefánika Albertína, ktorá rada počúvala kázne Jozefa Roháčka. V septembri 1924 sa jeden z vedúcich bratov v zhromaždení Antonín Václavík pre osobné nezhody rozišiel s bratom Roháčkom a navrhol, aby sa dovedy ekumenické zhromaždenie u Kinclovcov zmenilo na stanicu JČB. Postupne do JČB vstúpili všetky české rodiny. Medzitým brat Roháček prijal miesto vikára v Modre u ev. biskupa Zocha a slovenskí bratia založili v roku 1927 odbočku spolku MK. Viedli ju bratia Školník, Chalupka a Huraj.

Čo bolo príčinou rozchodu s kazateľom Roháčkom? Hlavná príčina bola v tom, že brat Roháček nestrpel vo vedení zboru ani riadne zvolené staršovstvo, ani žiadnych funkcionárov v mládeži, čo sme dosť ťažko znášali a nakoniec sme sa rozišli. Inak sme si brata Roháčka veľmi vážili pre jeho neobyčajnú húževnatosť a energiu v práci pre kráľovstvo Božie, ale v jeho náboženskom nazeraní na svet bolo niečo pruského a vojensky prísneho, pre čo ľudia od neho odchádzali.

Ako stanica sme patrili do brnianskeho zboru a tak nás pravidelne navštevoval kazateľ Gayer z Brna. Ale práca vyžadovala stáleho kazateľa a tak 1. 9. 1926 prišiel brat Ladislav Mikulecký. Zhromaždenia sme vtedy mali v škole na Cukrovej ulici. Nebolo nás viac ako dvadsať členov, keď sme sa 1. 1. 1928 rozhodli založiť v Bratislave samostatný zbor. Bol to odvážny krok viery. Ale bolo tu nadšenie z Ducha svätého! Zhromaždenie návrh jednomyselne prijalo a radosť bola všeobecná. Bože, svätá je Tvoja cesta! ■

**Staršovstvo zboru JČB
v Bratislave
v r. 1932–1938:**

Sedia zľava:
Jan Kincí,
Rudolf Knobloch

Stoja zľava:
Gedeon Hejzlar,
kaz. Václav Svoboda,
Václav Linhart

NÁRODNÝ WORKSHOP O KREŠŤANSKEJ JEDNOTE

EVA GULDANOVÁ

Za ECAV na Slovensku sa na ekumenickom stretnutí v Pittsburghu zúčastnila Eva Guldánová, v súčasnosti doktorandka na Luteránskej teologickej škole v Chicagu, ktorá bola na konferenciu pozvaná ako víťazka súťaže o najlepšiu študentskú ekumenickú kázeň.

9. - 12. mája sa v Pittsburghu v Spojených štátoch Amerických konal „Národný workshop o kresťanskej jednote.“ Túto celonárodnú americkú ekumenickú konferenciu pripravujú každoročne vyše 40 rokov ekumenickí predstavitelia jednotlivých kresťanských denominácií v USA v spolupráci s Národnou radou cirkví a viacerými ekumenickými organizáciami a spoločenstvami. Tento rok sa na workshope stretlo vyše 215 účastníkov z 18 rozličných cirkví. Téma tohtoročného stretnutia znela „Spoločne s plesajúcim a úprimným srdcom.“ Téma bola vybratá z toho istého biblického textu, ktorý bol aj hlavným motívom tohtoročného Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov – zo Skutkov apoštolov 2. kapitoly.

Otvárací príhovor predniesol reverend Dr. Robert Welsh z Kresťanskej cirkvi – Učeníci Kristovi, ktorý v minulosti pracoval v Ženeve v rámci Komisie Viera a Poriadok Svetovej rady cirkví a posledných 12 rokov je prezidentom Rady pre kresťanskú jednotu. V príhovore citoval kardinála Kaspera, ktorý zdôraznil, že „ekumenizmus nie je ľudským vynálezom“. Podľa Welsha tromi hlavnými nepriateľmi ekumenizmu v súčasnosti sú: 1. podozrievavosť a strach; 2. ochablosť, ktorá sa prejavuje v „ekumenizme pier“, ktorý je deklarovaný, ale nie žitý; a 3. netrpelivosť. Welsh vyzval k tomu, aby sme si nanovo uvedomili škandál rozdelenia cirkví a význam pokánia, vyznania hriechov a prosby o odpustenie. „Vyznanie hriechov robí dobre duši ekumenizmu,“ povedal. Vo svojom príhovore na viacerých miestach zdôraznil, že rozdelenia a bolesť, ktorá z nich pramení, sa nás dotýkajú osobne. Uviedol príklad zo svojho vlastného života: jeho dcéra sa s jeho úprimným požehnaním vydala za veriaceho z Katolíckej cirkvi a ich deti, jeho vnúčatá, boli pokrstené v katolíckom kostole. Na omšiach, na ktorých celá rodina oslavovala krst detí, ktoré sa tak stali súčasťou Kristovho tela, on, ako protestant nemohol prijať sviatosť Večere Pánovej. Bola to preňho veľmi bolestná skúsenosť. Jeho príklad vôbec

nie je ojedinelý. Rozdelenia medzi cirkvami lámu srdcia jednotlivcov a lámu aj Božie srdce.

Tri z denominačných ekumenických sietí – episkopálna, evanjelická, a metodistická – mali spoločné zasadnutie. Cirkvi, ktoré tieto ekumenické siete reprezentujú, majú v USA vzájomné dohody úplnom spoločenstve (alebo sú blízko k uzavretiu takejto dohody), čo znamená, že si navzájom uznávajú sviatosti a vysviacku kňazov a pasttorov. Cieľom stretnutia bolo hľadať cesty, ako môžu metodisti, evanjelici a episkopáliáni čo najužšie spolupracovať v miestnych kontextoch cirkevných zborov a farností, ako môžu dohody o úplnom spoločenstve využiť pre spoločný prospech, uviesť do praxe a premeniť na drobné v každodennom živote jednotlivých (miestnych) spoločenstiev.

Nechýbalo plenárne zasadnutie na tému „Rasizmus a jeho dopad na ekumenizmus“. Organizátori Národného workshopu o kresťanskej jednote sa pred tromi rokmi zaviazali venovať pozornosť téme rasizmu v štyroch po sebe nasledujúcich workshopoch a tým upozorniť na dôležitosť tejto témy a úlohu cirkví v boji proti prejavom rasizmu.

Na účastníkoch workshopu zanechali hlboký dojem nielen prednášky, semináre, bohoslužby a vzájomné stretnutia, ale tiež veľmi aktívna účasť a spolupráca miestnych cirkví, ktoré pomohli workshop pripraviť do posledných detailov. Stretnutie bolo aj pre nich veľkým povzbudením a podporou na ceste spoločného svedectva viery.

Účastníci workshopu odchádzali z Pittsburghu povzbudení a naplnení radosťou a túžbou ďalej prehlbovať jednotu, ktorá je pre kresťanov Božím darom a zároveň dôležitou úlohou od Pána.

Myslím, že by to bolo veľkým povzbudením a zdrojom obnovy, keby sme sa takéto stretnutie pokúsili zorganizovať aj na Slovensku alebo v Strednej Európe. ■

Odvysielané na stanici
Rádio Slovensko

SPÚŠŤAČ

BOHUSLAV PIATKO

Zazvonilo a v telefóne sa ozval hlas. Spočiatku som nerozumel o čo ide. Zdalo sa mi, že chce nejakú pomoc. Po chvíli vysvitlo, že my mu nepomôžeme, že pomôcť mu môže iba Boh, ale že by sme mohli jeho slovami možno pomôcť iným. Tak sme sa stretli. Na akejsi mládežníckej akcii v Stredisku detskej misie v Papierničke.

Predstavili sme sa a sadli sme si na terasu. Mladý muž mi povedal, že pozná *Dialóg* zo zboru v Starej Turej, kam občas chodieval na stretnutia mládeže. V podstate som veľmi nevedel, na čo sa mám pýtať, a tak som ho poprosil, nech mi vyrozpráva o čo ide a čo môžem preňho spraviť.

Tu je v skrátenej podobe jeho rozprávanie:

- Nepracujem. Nedokončil som ani školu, som vlastne invalid. To všetko kvôli tomu, čo sa stalo.
 - A čo sa vlastne stalo? - Spýtal som sa dosť bezradne.
 - Ako pätnásťročný som začal chodiť na diskotéky. A tam mi do nápoja zamiešali drogy...
 - Ako vieš, že práve tam... - nedalo mi.
 - Lebo mi to u lekára zistili. A ja som nikdy nič podobné nebral.
 - Ako si na to prišiel?
 - Začali ma prepadať akési extrémne stavy, halucinácie.. hovorí sa tomu drogová kalvária. To bolo strašné - mal som záchvaty, počul som hlasy, videl som nenormálne veci... Bolo to, ako keby som bojoval s diablom. Nekonečne ma to vyčerpávalo a ničilo. Nechápal som, čo sa deje, myslel som si, že na Boh skúša... A tak som išiel k lekárnke-psychiatričke a tá mi zistila v moči marihuanu. Dala mi nejaké lieky, začal som chodiť opäť do školy a tie extrémne stavy sa postupne strácali. Ale nie celkom. A tak som musel školu nechať. Víznie sa občas vracali, ale už nie v takom extrémne, ako na začiatku... opakujú sa tak raz za dva týždne. Beriem lieky a beriem to ako kríž, ktorý musím niesť. -

Peter Lukačovič je z Kostolného pri Myjave. V Pána Boha verí od 12 rokov, ako hovorí, vtedy prijal Ježiša do svojho srdca. Po tom, ako ochorel už viac na diskotéky nechodí, no traumatizujúce príhody sa vracajú stále. Tvrdí, že si s tým nevedia poradiť ani lekári, ani on. Preňho je jedinou

akou-takou oporou modlitba. Riešenie nevidí. Hovorí, že buď ho Pán Boh toho zbaví, alebo nezbaví. On je už s takýmto životom zmierený...

A to je všetko. Drobné stretnutie s výkrikom ubolenej duše. Ešte mi čo-to porozprával o svojom živote, až sme sa dopracovali k tomu, čo podľa všetkého tvrdí aj lekárnka, že možno predpoklady k takýmto psychickým stavom mal, no celé to mohli spustiť, alebo zintenzívniť drogy, čo mu namiešali do nápoja na diskotéke.

Nie som v tomto smere odborník, aby som si príbeh vedel overiť, nie som ani taký, komu by informácie podali lekári. Stal som sa len poslucháčom príbehu, ktorý sa mohol stať tak, ako mi to vyrozprával Peter. No potom sa mi vynorili rozprávania viacerých mojich známych na podobnú tému: ako upozorňujú svoje deti, sa to na diskotékach robí, že tam smú kupovať len nápoje v zatvorených fľašiach, a keď sú fľaše po otváraní, že vždy musí dakto byť pri stole a všeličo podobné, čo zažili so svojimi deťmi na vlastnej koži. Takže príbeh Petra Lukačoviča sa mi nezdal nepravdepodobný. Drogy naozaj mohli byť spúšťačom inej, dovtedy skrytej alebo neprejavujúcej sa choroby.

Po stretnutí s Petrom som nebol celkom presvedčený, že ho v *Dialógu* uverejním. Nemám prakticky žiadnu možnosť overiť si jeho pravdivosť. Ale potom som si uvedomil, že možno ani nie je dôležité, či príbeh „drogového spúšťača“ je pravdivý, alebo nie. Petrovi Lukačovičovi nepomôžem, ale aspoň splním jeho prosbu, keď mi pri rozlúčke povedal: Prosím, uverejnite to, aby ste na toto zákerné zlo upozornili iných mladých. Tak som sa rozhodol, že tento príbeh uverejním. Skúsenosti hovoria, že je to príbeh zo sveta, v ktorom žijeme a v ktorom hrozí aj našim deťom mnoho „spúšťačov“.

POZVÁNKA DO RAČKOVEJ DOLINY

Drahé sestry, srdečne vás pozývame na ďalšie, v poradí **16. duchovno-rekreačné stretnutie sestier Evanjelickej aliance**, ktoré aj tento rok bude z Božej milosti na Chate J. A. Komenského v Račkovej doline.

od stredy 21. septembra do nedele 25. septembra 2011.

Tohtoročnou témou je Život v radosi a slobode s ústredným veršom z listu Galaťanom 5, 1. .

Na stretnutie sa môžete prihlásiť najneskôr do 31. augusta 2011 na adresu:

RNDr. Kukučková Dagmar, Bridlicová 13, 841 07 Bratislava 49, tel. 02/64 53 81 14, mobil: 0910/572641

mail: HYPERLINK „mailto:dagmar.kukuckova@btm.sk“ dagmar.kukuckova@btm.sk

VEĽKÝ BOH

„a pri Veľkom Bohu som sa cítila ako v predsieni neba...“

Pieseň *Veľký Boh* možno viacerí poznáte, počuli ste ju spievať spevokol so sprievodom huslí, klavíra, organu či sláčikového orchestra a behali vám po chrbte zimomriavky. Pieseň som našiel v poľskom spevníčku *Słońca promienie*. Melódiu aj text napísala Audrey Meier, preklad urobila Adela Bajko. Táto autorka, pôvodom Poľka žijúca v USA, preložila do poľštiny stovky nových anglických duchovných piesní. Spolu s manželom Pawlom organizovali rozsiahlu pomoc kresťanom v Poľsku, v rámci ktorej vydali aj niekoľko spevníkov s cieľom, aby poslúžili mládeži, deťom aj spevokolom. Ako chlapec som sa s nimi osobne stretol pri ich návšteve v Hornej Suchej.

Partitúru pre spevokol a sláčikový orchester som dokončil začiatkom roku 1975. Pieseň okamžite mimoriadne zaujala spevákov, hudobníkov aj posluchá-

čov. Odvtedy sme ju spievali so spevokolom z Hornej Suchej na mnohých zájazdoch po celom vtedajšom Československu, aj pri našej návšteve v Bratislave v roku 1977, dva týždne po otvorení novej modlitebne. Na požiadanie Milice Kailingovej som pre bratislavský Spevokol mladých upravil hudobný sprievod pre husle a klavír, predohru napísala Edita Šallaiová, v tom čase študentka hry na organe. Slovenský preklad textu urobil Vladimír Betina. K pôvodným dvom slohám pridal tretiu, s dôrazom na vďačnosť za spasenie, v ktorej nás od osobného vyznania pozýva k spoločnej oslave.

Dnes ponúkame pieseň *Veľký Boh* v úprave pre spoločný spev. Veríme, že osloví aj ďalšie generácie a pri jej spievaní spoločne vyslovíme osobné vyznanie: Náš slávny, veľký Boh!

Ewald Danel

1. Veľ - ký Boh sám v ru - kách dr - ží svet, veľ - ký Boh i vtáč - tva ria - di
 2. Veľ - ký Boh sám na po - čiat - ku stál, stvoril hviez - dy, sln - ko, morský
 3. Veľ - ký Boh nám všetkým chce byť Kráľ, svojho Sy - na z lás - ky sve - tu

let, veľký Boh v šat krá - sy o - dial svet, on sláv - ny Boh je môj.
 val, do srdc na - šich Ducha svoj - ho dal a on je Boh môj sám.
 dal, by nám zo srdc zaznel hymnus chvál: On náš je sláv - ny Boh!

Refrén: Je - ho slo - vom len zro - dil sa ves - mír, on je vý - šin aj prie - pas - tí

1. - 2. Pán, sve - ty ra - menom več - nosti o - bjí - ma môj sláv - ny, veľ - ký Boh!
 3. Pán, sve - ty ra - menom več - nosti o - bjí - ma náš sláv - ny, veľ - ký Boh!

O HLASOVANÍ A VOĽBÁCH

IVAN MARKUŠ (tajomník CB v SR)

Idú prázdniny, tak som si pomyslel, že dám niečo na cesty, na premýšľanie. A keďže mi šéfredaktor slúbil priestor vždy, keď si budem myslieť, že sa prihovoriť treba, asi sa tu z času na čas objavím.

V rámci našej cirkvi som už dlhšie ako 30 rokov zapojený do práce, v rôznych funkciách, na rôznych úrovniach. Za ten čas som zažil veľa krát hľadanie Božej vôle, mám na mysli skupinové hľadanie, ktorého záverečná podoba je **hlasovanie** alebo **voľba**.

Takže pár slov o tom. Najjednoduchšie je, keď sa k rozhodnutiu dospeje spoločným súhlasom. Hovorí sa tomu **konsenzus**.

Ak majú členovia nejakého spoločenstva rozdielne názory, tak sa zvyčajne najprv modlí, debatuje a potom sa prijme jedno z riešení. Pre účely tejto úvahy to zjednoduším: nie je jedno, či ide o **hlasovanie** alebo **voľbu**. Tu treba hneď oddeliť slivky od hrušiek.

Hlasovanie je o tom, ktorý návrh dostane viacej hlasov.

Pri voľbách je to zložitejšie, lebo volebné pravidlá napríklad stanovujú, koľko hlasov minimálne musí návrh dostať, aby bol právoplatne označený za prijatý. Presne sú tieto pravidlá popísané v Ústave a v Poriadku našej cirkvi.

Už rímske právo zaviedlo kategórie: **za**, **proti**, **zdržal sa**. Takto je to jednoduché, spočítajú sa hlasy a platí to, čoho je viacej, **za** alebo **proti**. Keď sa niekto zdrží hlasovania, stále je to stále platí väčšinové rozhodnutie.

Pri voľbách, alebo pri hlasovaní, kde v pravidlách je povedané, že návrh, názor, alebo variant musí dosiahnuť určitú minimálnu hranicu počtu „za“, tam už začínajú ťažkosti, ak sa niektorí **zdržia** hlasovania. Zle je to v malých skupinkách, povedzme do 5 alebo 7 pri podmienke nadpolovičnosti, alebo nad dve tretiny, ak sa **zdržia** dvaja, resp. traja, tak je takáto procedúra zablokovaná. V politike sa to volá „**obštrukcia**“. Z toho logicky vyplýva, že pri voľbách je to dokonca tak, že ten kto sa **zdrží** hlasovania, uberá všetkým

kandidátom potenciálne hlasy. Hovorí sa tomu, že sa „**hlasuje** nohami“. V našej cirkvi sa Božia vôľa, hľadá aj takýmto spôsobom, teda hlasovaním aj voľbou. Preto je dobré si uvedomiť aj súvislosti, zodpovednosť a dôsledky vyplývajúce z takýchto procesov v našich podmienkach, v našej cirkvi.

Po prvé: Ak niektorý návrh získal po hlasovaní podporu, tak sa stáva „**majetkom a záväzkom**“ všetkých. Aj tých, ktorí hlasovali proti, alebo sa zdržali hlasovania. V tomto máme zreteľné medzery, už akosi tradične. A čo je horšie, nejak veľmi sa s tým ani nechceme zaoberať.

Po druhé: Život cirkvi, Kristovho tela, organizmu aj organizácie sa odvíja na rôznych úrovniach lesa, kmeňa, koruny, konárov, či listov. Každý list, každá halúzka, či vetva je zakotvená pevne v kmeni. Jednotlivé stromy sú zoradené v útvara, ktorý odoláva ľahšie víchrici, dáva širší domov, či tieň. Menuje sa les. Neúčast na stretnutiach spoločenstva, na rozhodovacích grémiách, zdržanie sa hlasovania, nezáujem o spoločné veci „**lesa**“, či „**stromu**“ sú potom jasným diskvalifikačným aktom, stratou identity. V odkaze Laodicejskému zboru je napísané aj toto: *...poznám tvoje skutky, že nie si ani studený, ani horúci. Kiež by si bol studený alebo horúci!*

Takto, že si vlažný, ani horúci, ani studený, vyplujem ťa z úst. Zj 3, 15 Nie je to tak, že všetky typy **zdržania** sa je takým vlažným taktizovaním?

No a po tretie: V hre je podstata, ide nám pri týchto pochodoch skutočne o telo Kristovo, alebo nám ide o presadenie sa, aby náš lesík, strom, či vetva mali navrch?

Prajem vám príjemné prázdninové chvíle, aj trochu rozmyšľania. ■

O IMUNITE VOČI KURUPCII A KLIENTELIZME

ŠTEFAN MARKUŠ

Slovo korupcia pochádza z latinčiny (*corrumpere* = skaziť) a moderná spoločnosť ním označuje aktívne aj pasívne podplácanie. Pôvod slova klientelizmus je komplikovanejší. Zrodil sa v prostredí podnikateľských vzťahov, ktoré vznikali počas ekonomického rozmachu, počiatkom minulého storočia, vo Veľkej Británii. Solidárne vzťahy medzi bývalými spolužiakmi, známe ako „old boys network“, alebo „old school tie“ boli účelové a sledovali rast osobnej prosperity. V súčasnosti klientelizmus vyjadruje konflikt záujmov. Zvyčajne ide o zvýhodňovanie tých, voči ktorým je niekto zaviazaný, alebo ide o uprednostňovanie niekoho za účelom si ho zaviazat' do budúcnosti.

Klientelizmus a korupcia sú prepojené a niekedy je ťažko medzi nimi rozlišovať. Na Slovensku sú trestným činom a sadzobník trestov možno nájsť v Trestnom zákone SR. Politológovia klientelistické vzťahy pokladajú za „porušenie všeobecného záujmu v prospech špeciálneho záujmu“.

Klientelizmus sa opiera o protislužby, ktoré zúčastnené strany očakávajú jedna od druhej a ktoré zároveň môžu, ale aj nemusia mať finančný prospech. Medzi bežnými občanmi korupčné jednanie poznáme pod slovom „všimné“. Kvitne pri udržiavaní vzťahov, pretože klientelizmus ich chápe ako hodnoty, ktoré samé o sebe majú cenu. Namiesto peňažného zisku, často uprednostňuje rozvíjanie ešte vplyvnejších kontaktov. Počas minulého režimu bolo výhodné mať „dobrého známeho“, najmä medzi členmi ÚV KSC, rektormi univerzít a kádrovníkmi rôznych inštitúcií. Nelepia sa maniere korupcie a klientelizmu aj na kresťanov?

Pripomeňme si jeden príbeh z Biblie. Pred vekmi Boh uzavrel s Abrahámom zmluvu a prisľúbil mu dve veci. Zem a deti. Kanaán mu raz bude patriť a potomkov bude mať ako piesku v mori. V okamihu Sárinej smrti však realita bola iná. Nevlastnil ani piad' zeme a mal iba jedného syna. Jeho príbeh nám prezrádza, že praotec Abrahám musel zdľhavo vyjednávať s Chetitmi o kúpe pozemku s jaskyňou, v ktorej mienil zriadiť rodinný hrob (Gn 23, 4). Bolo to prikre a ponížujúce obchodné rokovanie. Chetiti ho

vypočuli, mysleli však na svoj prospech. „Ty si medzi nami ako Božie knieža, pochovaj si mŕtvu v najlepšom z našich hrobov“ (Gn 23, 5) – hovorili mu. Abrahámovi sa lukratívna ponuka nepozdávala. Efrón, majiteľ jaskyne, mu ju chcel sprvoti podarovať. Bol to prvý pokus o vytvorenie klientelistického vzťahu. Investícia do vplyvného a bohatého prisťahovalca sa zdala pre domácich prisľubom do budúcnosti. Abrahám sa nepoddal, trval na svojom. Chcel mať vlastný hrob a nie „darovaný, či zapožičaný“, ktorým by ho mohli v budúcnosti aj vydierať. Konal prezieravo. Predajca navrhol, ale šialene premrštenú cenu (400 strieborných šekelov) a Abrahám nezaváhal. Nevyjednával, prijal prvú ponuku za nehnutelnosť, bez ďalších rečí zaplatil. Za vysokú cenu nadobudol malý pozemok s jaskyňou v Makpéle. Cintorín. Nič okrem tejto nehnutelnosti do konca svojho života v zaslúbenej zemi nevlastnil. Komentár predajcu k cene: „Čože je to pre mňa a pre teba?“ (Gn 23, 15) je výpoveďou mafiánskeho biznismena. Pre takého sú vzťahy s ľuďmi s potenciálom do budúcnosti dôležitejšie, ako peniaze. Abrahám rozpoznal nebezpečenstvo klientelistickej praxe. Niekedy musíme zaplatiť viac, ale pocit, že nepodliehame klientelizmu a nie sme podplaciteľní je zadostučinením. Mať čisté svedomie je radosťou života.

Pamätajme, že Božie zaslúbenie u Abraháma sa začalo naplňovať poctivou kúpou malého majetku, bez znakov klientelizmu. ■

DIALÓG

06/2011, IV. ročník

MLADÝCH

EDITORIAL

Deň odvracia svoju tvár, ulice sa ponárajú do tmy, mesto šumí nočnými zvukmi. Tí starší sa už vytratilí domov a my mladí vyliezame, aby sme si spolu sadli do parku, dali si nápoj v kaviarni alebo sa len tak bez konkrétneho cieľa poprechádzali. Nezaťažujeme sa ničím vážnym, nehľadíme na minulosť ani na budúcnosť. Užívame si spoločnosť druhých.

Ale to sú len kúsky mozaík našich životov. Mnohokrát sme v spoločnosti iba vlastných myšlienok, ktoré majú farbu noci. Aj ja vefakrát sám križujem naše mesto a myslím si: „Vela som toho zbabral, vela vecí nefunguje, prežívam vela neistoty“... Sadá na mňa žiaľ, objavujú sa ďalšie problémy, život v tých chvíľach vyzerá veľmi ťažko, až sa mi oči zahmlievajú slzami.

Ale vtedy ma v mysli osloví hlas. Ako pouličná lampa žiari v noci, tak on osvieti moju tmu. Kladie veľmi vážne, nepríjemné otázky, skoro až obviňenia: „Prečo sa trápiš? Sú tvoje pocity objektívnym meradlom reality? Prečo si smutný, keď máš toľko dôvodov na radosť? Zlomila sa zemská os? Vybledli písmená z Biblie? Prestala pre teba platiť moja milosť?“

A ja uznávam, že niet dôvodu na starosti. Zahanbene odpovedám Bohu a ďakujem Mu: „Vďaka, Bože, že realita nezávisí od mojich pocitov. Vďaka, že pre mňa Tvoja milosť platí, nech sa mám akokoľvek. Vďaka, že si mi stále blízko.“ A ako ja prichádzam domov, tak na moju myseľ prichádzajú veci, ktoré sú zdrojom opačných pocitov, aké som prežíval doposiaľ: Domov samotný, dostatok dobrého jedla, blízki ľudia, ktorí ma čakajú...

Mám pre nás povzbudenie. Keď prežívame starosti, nezabudnime, že na Božiu realitu to nemá žiadny vplyv a buďme vďační za všetko dobré, čo od Neho máme.

Šimon Evin

redakčná rada: **Eva Myjavcová (predsedníčka)**
Juraj Institoris
Bohuslav Piatko

KONTAKTY:

vedúca redaktorka: **Eva Kianičková**
e-mail: kianickova.eva@gmail.com
mobil: **+421 903 822 042**

redakcia: **Jana Cabadajová**
Dalibor Beregszászi
Šimon Evin
Nad'a Máhrliková

grafické spracovanie: **Nad'a Máhrliková**

KOMENTUJTE témy z Dialógu aj z Dialógu mladých! Takisto, ak radi píšete **BLOGY**, alebo robíte **FOTKY**, neváhajte a ozvite sa nám, radi vám dáme priestor pre uverejnenie! Svoje reakcie a iné príspevky nám posielajte na:

kianickova.eva@gmail.com

Takisto sa môžete zapojiť do diskusie na:

www.mesacnikdialog.sk

Tešíme sa na ďalšiu spoluprácu :)

za dverami rodiny

Rodina, ako prostredie, s ktorým sme najviac spätí, nás výrazne ovplyvňuje a my ovplyvňujeme ju. Vytvára vlastné a špecifické kultúrne prostredie vznikajúce z osobností jej členov, akúsi súkromnú „džungľu“.

V Starej zmluve neexistuje výraz, ktorý by presne odpovedal dnešným predstavám o rodine, ktorú tvorí otec, matka a deti. Stretávame sa tu s pojmom „domu“, ktorý označoval skôr skupinu ľudí, žijúcich pod

jednou strechou alebo zdieľajúcich spoločné obydlie. Každopádne, najväčším cieľom muža a ženy v Starej zmluve bolo mať veľa detí, prioritne mužských potomkov, zachovávajúcich rod. Ak však nemali deti, tak si nejaké adoptovali, aby zaujalo miesto syna (dediča).

V Novej zmluve sa dostávame do kontaktu s obrazom, že aj človek, ktorý sa nenarodil

ako Žid, ale ako *pohan*, môže byť „adoptovaný“ a nazývať Boha *Otcom* skrze milosť Ježiša Krista a tak sa stať súčasťou Božej rodiny zvanej cirkvi. Pre ranú cirkev mala rodina veľký význam aj preto, že fungovala ako dôležitý činiteľ rastu a stability cirkvi.

Ak sa však pozrieme na rodinu detailnejšie skrze text 1. Timoteovi 5, 8 („*Ale jestli sa niekto nestará o svojich vlastných a najmä o domácich, zaprel vieru a je horší ako neveriaci.*“), dôjdeme k záverom, že hoci sa človek stane súčasťou veľkej cirkevnej rodiny, tak nás Apoštol Pavol upozorňuje na dôležitosť starostlivosti o vlastnú rodinu. Každý človek nesie zodpovednosť za svoju rodinu a pokiaľ je to len možné, má myslieť vopred na jej potreby. O to viac, ak im môže svojou láskou k nim zvestovať živého Krista. Máme byť premieňajúcim svetlom v našich rodinách, ktoré zaženie tmu. A dôležitým nie je len vnútorné svedectvo, ale aj to smerom von, ako nás nabáda druhý list Korintským 8, 21: „*Lebo pečujeme o dobré nielen pred Pánom, ale aj pred ľuďmi.*“ Svedčme nášmu okoliu! Nie len ako jednotlivci, ako cirkvi, ale aj našimi rodinami.

Boh očakáva, že sa naša pobožnosť prejaví v tom, že Ho budeme milovať a budeme milovať bližného svojho. Vždy je potrebné začať niekde a v 1. Liste Timoteovi 5, 4 („*Ale ak má niektorá vdova deti alebo vnukov, nech sa učia najprv dokazovať pobožnosť voči vlastnému domu a odplácať sa rodičom, lebo to je dobré a príjemné pred Bohom.*“) sa dozvedáme, že je dobré začať od vlastnej rodiny, od vlastného domu... A vlastne, prečo nie?

Rodinu ani rodičov si človek nevyberie, každá je špeciálna a originálna – aj so svojimi problémami a starosťami. Napriek všetkému, čo život v rodine so sebou prináša, Boh vie, prečo máme rodiny ako máme. Treba mu dôverovať a držať sa jej „zubami-nechtami“.

Marián Cabadaj

svedectvo

Moja rodina bola vždy, ako sa to hovorí, tak trochu „talianska“. Už ako dieťaťu mi to nikdy nerobilo veľmi dobre, ale časom som si zvykla. Aj napriek tomu, že ako som rástla, brala som tieto hádky menej tragicky, mi ostal zvyk niekam sa schúliť do kúta a tajne si poplakať vždy, keď sa moji rodičia hádali.

O čo väčšie bolo moje prekvapenie, keď som sa po dokončení semestra vrátila domov a zistila, že krik a ná dávky už dávno prerástli únosnú mieru a sú na každodennom poriadku. Nepozeralo sa mi na to ľahko, ale vychovávať rodičov, ktorí sú dospelí a majú za sebou viac ako 20 rokov manželstva ide z môjho postavenia dieťaťa len veľmi ťažko. A tak som pokračovala v snahe povzniesť sa nad situáciu a veľmi sa im neplíeť pod nohy. Situácia sa však počas leta neustále zhoršovala a mne sa veľmi uľavilo, keď sa znova začala škola a ja som nemusela byť pri tomto všetkom. Svedomie mi hovorilo, že by som mala niečo robiť a nejako rodičom pomôcť vyriešiť si svoje problémy, ale nešlo to. Nikto ma nepočúval, nič sa nezmenilo.

V novembri situácia dosiahla vrchol. Moji rodičia sa buď zúrivo hádali, alebo sa niekoľko dní vytrvalo ignorovali. A vtedy som dostala strašný strach. Áno, situácia nebola nikdy ideálna a keď som bola mladšia už dvakrát nastala situácia, keď som prosila mamu, aby sa rozviedla, ale odvtedy sa veľa zmenilo a ja som si uvedomila, že sa moja rodina môže naozaj rozpadnúť a môže sa to stať čoskoro. A žiť denne-denne v takomto tlaku bolo neskuťtočne ťažké.

Že sa niečo deje si všimli aj moji priatelia. Nedokázala som už byť veselá, bezprostredne sa smiať a zabávať. Hlavou mi stále vírili myšlienky, ako by som mohla niečo vyriešiť alebo smútok nad tým, že aj keď mi je tu teraz dobre,

musím sa vrátiť do toho pekla domov. Dost ma to zmenilo. Dovtedy vždy, keď som mala problém, zvykla som sa vyroznávať priateľom, ale toto bolo pre mňa niečo také osobné, že som o tom naozaj nedokázala hovoriť alebo sa s tým zveriť. Svoje nálady som už nedokázala zakrývať. Nechcela som ostať doma, ale zároveň sa mi nechcelo ísť medzi ľudí. Nasilu predstierať veselosť a úsmev aj napriek tomu, že sa mi chcelo plakať, sa večne nedalo. Nechcela som, aby sa ma niekto pýtal, čo sa deje a už som nechcela ani klamať a opakovať, že sa ne-deje nič. Upla som sa na školu, ale to ma len viac vyčerpávalo a posledné skúšky som už robila s vypätím posledných síl. Stratila som chuť niečo robiť, chuť sa tešiť.

Po turbulentných Vianociach a „veselom“ Novom roku, keď bývajú rodiny viac pokope a v našom prípade sa viac hádajú, sa situácia trochu ustálila a ja som nabrala odvalu o tomto probléme hovoriť na mládeži so svojimi priateľmi a vedúcimi. Väčšina z nich už tušila dávnejšie, že niečo nie je v poriadku, ale neviem, či niekto vedel presne o čo môže ísť. Musím povedať, že mi naozaj spadol kameň zo srdca a cítiť spoločnú modlitbu mi bolo veľkým povzbudením. Boh našťastie vypočul túto aj všetky moje tiché modlitby a ja som veľmi rada, že po tomto šíale roku momentálne všetko vyzerá pokojne. Veľmi dúfam a modlím sa, aby to tak ostalo a moji rodičia tiež odovzdali svoj život a svoj vzťah do rúk Bohu.

anonym

alkoholizmus

Ďalším veľmi ťažkým problémom, ktorý sa týka celej rodiny, je alkoholizmus jedného z rodičov. Rodinné prostredie alkoholika je plné strachu, úzkosti a stresu. Celá rodina sa často trasie obavami, v akom stave opilec príde, či bude hrubý alebo bude vyvolávať konflikty, pretože chronickí alkoholici sú väčšinou autormi domáceho násillia. Následkom takejto domácej atmosféry je narušená psychická rovnováha detí, absencia adekvátneho vzoru správania, neurotické problémy (nespavosť, kôktavosť, nočné pomočovanie,...).

Hlboko zranená a poznamenaná pitím jedného alebo oboch rodičov býva oblasť výchovy detí. Za normálnych okolností dieťa vníma rodičov ako svoje vzory a prirodzenú autoritu. Ale ak sa rodičia hádajú, urážajú, kričia na seba, ponížujú sa, dieťa sa dostáva do obzvlášť náročnej situácie, ktorú nedokáže uniesť a riešiť. Jeho najzákladnejšie predstavy sa búrajú a čím viac stráca pôdu pod nohami, tým viac stráca istotu a dôveru. Dieťa alkoholika trpí po každej stránke – duševnej, citovej, materiálnej, spoločenskej aj výchovnej. Deti sú psychicky labilné a plné strachu.

J.K. Jackson na základe štúdia niekoľkých tisícov rodín problémových alkoholikov určuje predpovedateľných 7 štádií, ktorými rodina prechádza v úsilí sa prispôbiť problému pitia:

1. Rodina sa snaží problém poprieť

Aj keď sa hovorí o chovaní alkoholika a o množiacich sa spoločenských trapasoch, rodina naďalej akceptuje jeho vysvetľovanie. Rodina vlastne popiera problém rovnakým spôsobom ako alkoholik. Jej

popieranie predstavuje beznádejný pokus predstierať rodinnú rovnováhu a pomáha im chrániť pocit vlastnej sebahodnoty.

2. Rodina sa snaží zbaviť problému

Rodina sa začína sťahovať zo sociálnych situácií a prechádza do izolácie. Narastá pocit hanby. Členovia rodiny majú zábrany vyhľadať pomoc. Namiesto toho berú problém do vlastných rúk a snažia sa kontrolovať situáciu domácimi prostriedkami ako sú hrozby, vymáhanie sľubov, schovávaním alkoholu alebo vytváraním dohôd.

3. Rodina sa stáva dezorganizovaná

Rodina prežíva ochromujúci strach a zúfalstvo v hľadaní riešení problémov. Neustále hádky a hrozby pokračujú a nikto nevie, ako konštruktívne zvládnuť problém. Komunikácia je minimálna. Členovia rodiny sa často stávajú obeťmi fyzického násillia a prežívajú veľkú psychickú bolesť spôsobovanú neustálymi útokmi.

4. Rodina sa snaží reorganizovať

Rodina je v tomto štádiu charakterizovaná extrémnou disfunkčnosťou. Alkoholik zostáva vo svojom chovaní zmätený, v jednej minúte sa snaží získať sympatie a v nasledujúcej uštedrí rodine krutú lekciu a ohrozuje ju.

5. Rodina sa snaží uniknúť od problému

Strata nádeje na návrat k normálnym rodinným vzťahom vedie jedného alebo oboch manželov k úvahám o separácii alebo rozvode. Agonizujúce emocionálne problémy sťažujú problém rozhodnutia.

6. Rodina uniká od problému

Pokiaľ alkoholizmus pokračuje, rozvod alebo separácia sa stávajú bolestnou skutočnosťou. Jeden z partnerov môže trpieť výčtkami, že opustil „chorého“ partnera-alkoholika. Bez jeho zaťažujúcej prítomnosti sa však rodina začína reorganizovať a obvykle sa stáva opäť funkčnou jednotkou.

7. Rodina sa reorganizuje po tom, ako alkoholik vyhľadá liečenie

Pokiaľ alkoholik vyhľadá liečenie, vzniká aj pre celý rodinný systém možnosť začať sa uzdravovať.

(článok z webovej stránky www.manzelstvi-portal.cz)

spracovala Eva Kianičková)

Ježiš Superstar

Slávni ovládajú svet. Vyjdi z virtuálnej reality a pozri, kto je naozaj slávny. Pozri, kto slávny je hoden, aby mal slovo nad Tvojim svetom.

Sk 2, 33a: „*Bol vyvýšený Božou pravivou...*“

Prvé dva roky v Kalinove sme nemali zapojený televízor. Mohli by sme si zaviesť anténu, aj sme sa o tom s manželkou niekoľkokrát rozprávali, ale takto sme sa rozhodli. Vidíme, že to bol dobrý krok. Jednou z vecí, prečo sme sa tak rozhodli je, že sa nepotrebujeme „obľbovať“ slávou ľudí. V poslednej dobe silno preráža televízny hit - túžba po ľudskej sláve. Rôzne šou, súťaže, hľadajú sa manželky... Tieto programy majú spoločné to, že sa ľudia chcú ukázať Slovensku a svetu, že za niečo stoja. Byť trochu hviezdou, to je niečo. Byť na tej istej obrazovke ako Pitt, DiCaprio, či Sandra Bullock. Tá obrazovka má silu v tom, že tí, ktorí sa tam ocitnú, majú pocit, že svojou slávou ovládajú svet. Na počudovanie však majú pravdu. Státisíce, milióny a dokonca viac ako miliarda ľudí to hltá, sú tými hviezdami faktoslení.

Tak sa stáva zvláštna vec. Hviezdou, vzorom, mienkotvorným človekom, vychová-

vateľom detí a ľudí sa nestávajú osobnosti, ktoré sú hodné nasledovania, ale ľudia, pre ktorých ich sexuálni partneri majú menšiu hodnotu, ako vlastné topánky. Vzorom, hviezdami, ktoré oslňujú milióny ľudí sa takto často stávajú ľudia, ktorí vedia máločo iné, ako sa správať IN a ukazovať polovicu svojich prs, či sexi úsmevy. Ja telku nekritizujem ako celok, som rád, že mnoho programov dokazuje, že nemám 100%-tnú pravdu. Hovorím iba o tom, aké hviezdy a príbehy nás oslňujú a tým „magorizujú“.

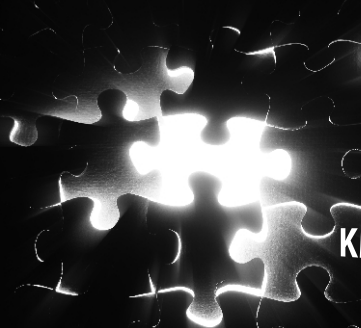
Ježiš nepotreboval televíziu, aby sa stal slávny. Nepotreboval žiadne masové médiá, aby ukázal celému svetu svoju vyvýšenosť. Ježišovi stačilo žiť tak ako žil a robiť to, čo robil. O Jeho slávu sa postaral Boh. Napríklad tým, že sa verejne ozval a povedal všetkým ľuďom: „*Toto je môj milovaný syn...*“ Ježišova sláva bola založená na tom, že pred jeho príchodom boli desiatky prorocetiev o tom, ako zostúpi na zem Boh; ako príde medzi nás Záchranca ľudí; Kráľ našich duší a životov; Dieťa, ktoré prinesie mier medzi nezmieriteľných ľudí a podobne.

A Ten prišiel. Keď sa narodil, tak celý zbor anjelov zostúpil na zem, aby spieval ohromujúcim hlasom: „*Sláva Bohu na výsostiach...*“ Keď žil, tak robil znamenania, démoni sa mu klaňali, uzdravoval chorých, kriesil mŕtvych a hovoril slovami s mocou, ktoré dávali srdciam život. Keď na poľudnie na kríži zomrel, nastala úplná tma. Vstal z mŕtvych a chodil po zemi z deravými rukami a prebodnutým bokom. Potom ho Boh slávne vzal do nebies, aby si zasadol na nebeský trón. Ježiš bol a je slávnym. Jeho sláva sa nemusí dokazovať obrazovkami, ale životom, pravdivosťou a silou k tomu, aby menila mŕtve duše na živé, choré duše na zdravé, slabé duše na silné.

Máš odvahu pozrieť sa na niekoho, koho život bol a je slávnejší, ako život televíznej hviezdy? Máš odvahu zmeniť svoj pohľad na to, kto je Tvoja superstar? Nebojíš sa toho, aby Božia sláva naozaj oslovila Tvoje srdce?

Vkroč do dobrodružstva premýšľania o pravdivovej Božej sláve!

www.ranajkysjezisom.blogspot.com

14-18.9.2011 (ZA)

KMCB 2011

Si kompletný?

Milovať niekoho je krásny pocit a čo všetko sme vtedy ochotní pre neho urobiť! ... Miluješ Boha celým srdcom? Príd' touto láskou „nakaziť“ ostatných! ... Milovať srdcom a ešte k tomu aj celou dušou a myslou? Zdá sa ti to nemožné? ... A milovať iných tak ako seba? ... Čo to vlastne znamená? Žiť komplexný a zároveň radikálny duchovný život vo všetkých oblastiach života naozaj nie je jednoduché!

Príd' na KMCB 2011 a uvidíš, že nie je nič lepšie pre teba ako byť „kompletný“ v Kristovi!

ORGANIZUJE:

UNIA DETÍ A MLÁDEŽE
Children and Youth Union

ZAPOJTE SA AJ VY DO TVORBY DIALÓGU

Projekt Roháček 100 rokov slovenskej Biblie Rok kresťanskej kultúry SR 2010

Prof. Jozef Roháček (1877—1962)
Prvý prekladateľ Biblie do spisovnej slovenčiny
z pôvodných jazykov

Vážení priatelia,

projekt „100 rokov slovenskej Biblie“ zaradila Ekumenická rada cirkví SR do programu Roka kresťanskej kultúry na Slovensku 2010. Zámerom projektu je vytvorenie dôstojného pamätníka, pri príležitosti 100-ročnice prvého prekladu Biblie z pôvodných jazykov do spisovnej slovenčiny. V roku 1910 vyšlo v Budapešti prvé vydanie Evanjelia Sv. Marka, v preklade prof. Jozefa Roháčka. Slovenskí veriaci si tak v roku 2010 s vďačnosťou pripomínajú 100. výročie slovenskej Biblie. Naši rodičia, starí rodičia a aj súčasná stredná generácia duchovne „vyrástla“ na Biblii, ktorú nám tento výnimočný človek, ako svoje životné dielo zanechal.

Podľa dostupných štatistík vyplýva, že Roháčkova Biblia bola v období 1924—1974 opakovane vydaná v celkovom náklade 40 000 kusov.

Naším cieľom je postaviť dôstojný pamätník profesorovi Roháčkovi v jeho rodnom meste Stará Turá. Akademickí sochári Ján Šicko a Jaroslava Šicková-Fabricsi vytvorili sadrový model portréту J. Roháčka a finálna verzia sochy bude odliatá do bronzu. V spolupráci so samosprávou mesta Stará Turá sme vybrali vhodné miesto v centre mesta, kde bude pamätník umiestnený na podstavci zo švédskej žuly.

Celkové náklady projektu, t. j. technická realizácia odlatia do bronzu, inštalácia pamätníka a autorské honoráre za umelecké dielo, budú spolu 30 000 Eur. Týmto sa obracame na všetkých ľudí, ktorých biblia profesora Jozefa Roháčka sprevádzala životom, so žiadosťou o finančnú podporu tohto projektu. Projekt zatiaľ podporili členovia koordinačnej skupiny vo výške viac ako 1000 Eur. Ekumenická rada cirkví v SR poverila Radu cirkvi bratskej v SR realizáciou tohto projektu.

Záštitu projektu má Občianske združenie Sluha (predsedom Správnej rady Združenia je Peter Ferík).

Finančné príspevky prosíme posilať na účet Občianskeho združenia Sluha:

Číslo účtu: 1015619003/1111

Banka: UniCreditBank

Konštantný symbol: 0379

Variabilný symbol: 66

(Pozn. číslo 66 = počet kníh Biblie)

Ochotným darcom vopred srdečne ďakujeme.

Štefan Markuš

koordinátor projektu

V Bratislave dňa 7. októbra 2010

Privítame Vaše názory a postrehy: svatava@internet.sk
v diskusnom fóre na: www.mediasvatava.sk, aj písané na adresu redakcie.